

EVALUERING AF SØNDERBORG TALENTAKADEMI

Styrker, udfordringer og udviklingsmuligheder

Rapport / Marts 2026

Niels Anton Toftgård

Idrættens
Analyseinstitut

EVALUERING AF SØNDERBORG TALENTAKADEMI

Titel

Evaluering af Sønderborg Talentakademi. Styrker, udfordringer og udviklingsmuligheder

Forfatter

Niels Anton Toftgård

Øvrige bidragydere

Cecilie Rohde Andersen og Sylvester Søndergaard Ilsøe

Rekvirent

Sønderborg Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Mike Harrington

Udgave

1. udgave, Aarhus, marts 2026

Pris

Rapporten kan downloades gratis på www.idan.dk

ISBN

978-87-94468-89-3 (pdf)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Vester Allé 8B, 3.

DK-8000 Aarhus C

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Indledning.....	6
Formålet med evalueringen.....	6
Læsevejledning.....	7
Metode og datagrundlag - kort opsummeret.....	7
Del 1: Indsigter fra praksis.....	8
Sønderborg Talentakademi	8
Talentakademiets samarbejder og snitflader	13
Del 2: Komparative analyser	17
Idræts- og Fritidspolitikken 2025-2028.....	17
Talentakademiet i et nationalt, komparativt perspektiv	19
Vurdering af STA i forhold til den eksisterende viden og forskning om talentudvikling	24
Del 3: Opsamling.....	28
Talentakademiets styrker og den værdi de bringer til Sønderborg Kommune	28
Talentakademiets udfordringer og potentielle udviklingsmuligheder	30
Fremadrettede perspektiver og mulige veje frem	34
Litteraturliste	36
Bilag 1: Metode og datagrundlag.....	37
Bilag 2: Oversigt over kommunale elite- og talentsatsninger	40

Indledning

Sønderborg Talentakademi (STA) har siden etableringen i 2014 været en central aktør i udviklingen af idrætstalentsmiljøer for børn og unge i Sønderborg Kommune. Akademiet bygger på ønsket om at skabe stærke, motiverende og sammenhængende rammer, hvor unge med ambitioner inden for idræt kan udvikle sig både sportsligt og menneskeligt.

Akademiets organisatoriske, medlemsmæssige og opgavemæssige udvikling har medført, at det i stigende grad indgår som en integreret del af kommunens samlede talentudviklingsindsats. Dette gælder både i relation til det lokale idrætssmiljø, i samarbejdet med Alsund-Skolen og i STA's deltagelse i det regionale samarbejde 'Made in Sønderjylland', som alle er blevet udviklet markant siden 2023.

Siden opstarten har STA modtaget et årligt driftstilskud fra Sønderborg Kommune – først 250.000 kr. årligt i perioden 2014–2023 og siden 550.000 kr. årligt fra 2024, hvor forhøjelsen blev givet med det forbehold, at indsatsen skulle evalueres i 2026.

STA har oplevet stor vækst i både antallet af medlemmer og arbejdsopgaver. Evalueringen finder derfor sted på et tidspunkt, hvor denne udvikling rejser en række økonomiske og organisatoriske spørgsmål omkring det videre arbejde og akademiets fremtidige rolle.

Evalueringen vil give perspektiver på værdien af STA og på de strukturelle og økonomiske udfordringer, der er opstået i takt med akademiets udvikling. Den vil samtidig pege på mulige retninger for den videre udvikling med afsæt i akademiets styrker og udviklingsmuligheder.

Formålet med evalueringen

Evalueringen skal give Sønderborg Kommune et solidt og nuanceret grundlag for det videre politiske arbejde og være en del af beslutningsgrundlaget omkring, hvordan den fremtidige støtte kan udformes. Evalueringen skal:

- Vurdere den faglige og strategiske værdi af STA.
- Analysere foreningens økonomiske bæredygtighed.
- Belyse STA's rolle og funktion i det kommunale system.
- Bidrage med politisk anvendelige input til beslutningsgrundlaget for Sønderborg Kommunes eventuelle fremtidige engagement efter 2026.

Læsevejledning

Evalueringen er delt op i tre dele med hver deres fokus og formål.

- Del 1 omhandler Sønderborg Talentakademis praksis og hverdag. Her beskrives, hvordan akademiet er organiseret, hvilke aktiviteter og værdier der præger arbejdet, og hvordan STA samarbejder med skoler, foreninger, ungdomsuddannelser og regionale aktører. Formålet er at give en praksisnær forståelse af STA's rolle i det lokale talentøkosystem.
- Del 2 består af en komparativ analyse af, hvordan STA står i forhold til kommunens egen Idræts- og Fritidspolitik, til andre, kommunale elite- og talentsatsninger, til den forskningsbaserede viden om talentudvikling samt til Team Danmarks perspektiver på, hvad bæredygtige talentmiljøer er.
- Del 3 samler op på evalueringens vigtigste resultater. Her præsenteres talentakademiets styrker og den værdi, STA bidrager med i Sønderborg, sammen med de udfordringer og udviklingsmuligheder, der bør indgå i de strategiske overvejelser om akademiets fremtid.

Metode og datagrundlag - kort opsummeret

Evalueringen af Sønderborg Talentakademi bygger på en kombination af desk research i form af en kortlægning af kommunale elite- og talentsatsninger, en struktureret søgning af forskningslitteratur samt kvalitative interviews med otte centrale aktører. De kvalitative interviews omfatter trænere, ledere, skoleaktører, forældre samt en repræsentant fra Made in Sønderjylland og en repræsentant fra Team Danmark.

Metoden er nærmere beskrevet i bilag 1, men overordnet giver kombinationen af flere datatyper mulighed for at belyse STA gennem dels subjektive oplevelser og erfaringer fra aktører i og omkring akademiet, samt dels gennem objektive kompartioner. Det er altså en metodisk triangulering, hvilket betyder, at evalueringen kan koble STA's praksis og strukturer med oplevelserne og perspektiverne fra praksisfeltet, samtidigt med at dette holdes op imod nogle kommunale og forskningsmæssige referencepunkter.

Hvad evalueringen kan sige noget om

Evalueringen kan belyse, hvordan STA er organiseret, hvilke samarbejder akademiet indgår i, og hvordan disse samarbejder opleves af centrale aktører. Den kan også vurdere, hvordan STA's arbejde og tilgang harmonerer med forskningsbaserede anbefalinger, og hvordan deres rammer er sammenlignet med andre kommunale elite- og talentsatsninger. Endelig kan evalueringen identificere styrker og udfordringer i akademiets praksis, økonomi, kapacitet og rolle i det lokale talentøkosystem. Evalueringen giver dermed et grundlag for at forstå STA's funktion, oplevede værdi og organisatoriske position i kommunen.

Del 1: Indsigter fra praksis

Denne del giver et praksisnært indblik i, hvordan STA arbejder i hverdagen. Den gennemgår akademiets organisering, aktiviteter, værdier og talentforståelse samt de samarbejder og snitflader, der udgør den konkrete ramme for STA's arbejde lokalt. Formålet er at beskrive, hvordan akademiet fungerer i praksis, og hvilke erfaringer aktører omkring STA gør sig i det daglige samarbejde.

Sønderborg Talentakademi

Sønderborg Talentakademi (STA) er en forening i Sønderborg Kommune, der er etableret i 2014 med det overordnede sigte at skabe bedst mulige rammer for ambitiøse børn og unge, der ønsker at udvikle sig inden for idræt.

STA's formål fremgår af foreningens vedtægter og lyder således:

- At tilbyde ambitiøse unge, primært med bopæl i Sønderborg Kommune, de bedst mulige rammer og vilkår for at realisere drømme og ambitioner inden for idræt
- At fremme et motiverende og sammenhængende talentudviklingsmiljø i Sønderborg Kommune
- At styrke de enkelte miljøer og skabe sammenhæng miljøerne imellem
- At skabe talentudvikling gennem stærke fællesskaber og fokus på udøvere i trivsel.

Foreningen er åben for alle, der betaler kontingent og bakker op om formålet. STA er organiseret som en forening med bestyrelse og daglig ledelse, som de seneste år er blevet styrket, bl.a. med en fuldtidsakademileder.

STA har historisk udviklet sig fra at være initieret og tæt forbundet med Idrætshøjskolen i Sønderborg til i dag at fremstå som en selvstændig aktør. I december 2022 blev akademilederen ansat, og fra januar 2023 blev organisationen fysisk og organisatorisk flyttet fra Idrætshøjskolen til Sønderborg Stadion.

Flere informanter beskriver dette som et markant gearskifte, ofte omtalt som 'STA 2.0', hvor organisationen bevægede sig fra at være et relativt lukket højskolemiljø til at være en større aktør med flere samarbejder og et bredere opgavefelt.

I forlængelse af denne udvikling er medlemstallet steget markant: fra omkring 65 medlemmer i 2022 til cirka 180 i dag (med mindre variationer afhængigt af opgørelsestidspunkt). Væksten hænger sammen med en udvidet aktivitetsportefølje og et styrket samarbejde med lokale foreninger og klubber. På trods af den store, relative vækst, er STA dog fortsat en af de mindre foreninger i Sønderborg Kommune (se bilag 2).

STA's grundidé er, at talentudvikling skal foregå i et miljø med høj faglighed og et stærkt fokus på trivsel, fællesskab og langsigtet udvikling. Det kommer bl.a. til udtryk i forståelsen af vigtigheden i sen specialisering samt deres fokus på at lære de unge grundlæggende

træningsteknikker og at udvikle dem motorisk og belaste dem skånsomt frem for at specialisere dem tidligt og sigte efter en kortsigtet præstationsoptimering.

Talentakademiets arbejdsopgaver og aktiviteter

Sønderborg Talentakademi har gennem de seneste år udviklet sig til at være en central aktør i kommunens samlede talentudviklingsmiljø. Akademiet arbejder i dag på tværs af skole-, klub-, forenings- og kommunale strukturer og varetager en række opgaver. STA fungerer som træningsmiljø, kompetenceudvikler, koordinator og udviklingspartner. Nedenfor skitseres akademiets primære arbejdsområder.

- **Træningsmiljø for målrettede unge**
STA driver en række træningsmoduler uden for skoletid, herunder morgen- og eftermiddagstræning, der henvender sig til alle unge, der ønsker at lægge noget ekstra på deres idræt. Tilbuddene består af grundlæggende fysisk træning, træningslære, sportspsykologiske og ernæringsmæssige oplæg samt hjælp og støtte til at strukturere deres tid og træningsmængde, ligesom de har aftaler med den lokale fysioterapi omkring skadesbehandling.
- **Talentklasser og pædagogisk samarbejde med Alssund-Skolen**
STA har en central rolle i driften af talentklasserne på Alssund-Skolen, hvor akademiet varetager planlægning, koordinering og gennemførelse af den idrætsfaglige del af undervisningen. Staben fra STA er flettet ind i skolens daglige praksis, deltager i pædagogiske møder og skole-hjem-samtaler, og de arbejder med elevernes trivsel, progression og hverdagens struktur, i et samarbejde med skolens personale. De tilfører skolen en idræts- og træningsfaglighed, som lærerne ikke nødvendigvis selv besidder og er derfor en essentiel del af tilbuddet til talenteleverne.
- **Kompetenceudvikling af lærere og kapacitetsopbygning**
Akademiet er købt ind til at stå for et kompetenceudviklingsprogram for skolens lærere i bevægelsesdidaktik, motorik og pædagogiske metoder knyttet til fysisk aktivitet. STA fungerer som faglig sparringspartner, hjælper med planlægning og afvikling af forløb og understøtter skolens arbejde med bevægelse fra indskoling til udskoling. På den måde bidrager STA til at skabe en rød tråd mellem skolens bevægelsesprofil og talentklasserne.
- **Støtte til lokale klubber og foreninger**
Akademiet fungerer som rådgivnings- og sparringspartner for klubber og foreninger, der ønsker at trække på STA's idrætsfaglighed. Samtidigt er STA med til at drive forskellige former for lokalt udviklingsarbejde, ligesom de støtter trænerne med input. Denne rolle styrker sammenhængen mellem kommunens foreningsmiljøer og modvirker, at de bliver isolerede i deres udviklingsarbejde.
- **Samarbejde med elitehold og specialiserede miljøer**
STA's kompetencer bringes i spil på tværs af bredde-, talent- og elitesegmentet gennem konkrete samarbejder og delt ansættelse. Akademiets medarbejdere varetager

blandt andet den fysiske træning for Sønderjyske Herrehåndbolds ligahold og samarbejder med ungdomselitemiljøer, særligt i fodbold og håndbold. Samtidig er flere nøglepersoner ansat på tværs af STA, Alssund-Skolen og Sønderjyske Herrehåndbold, hvilket skaber løbende koordinering på tværs af aktører og sikrer en mere sammenhængende udviklingslinje mellem miljøerne.

- **Regionalt arbejde gennem Made in Sønderjylland**

STA er med til at repræsentere Sønderborg i det regionale talentsamarbejde 'Made in Sønderjylland', hvor de især bidrager med faglig viden, lokal koordinering og aktiv udvikling af regionale talentinitiativer. Akademiet udfører dermed opgaver, der i andre kommuner typisk varetages af kommunalt forankrede elite- og talent-satsninger.

- **Individuel rådgivning og trivselsarbejde**

Akademiet arbejder i høj grad med at give individuel støtte til unge udøvere i form af samtaler, sportspsykologiske forløb, koordinering af arbejdsbelastning mellem klub, skole og hjem samt hjælp og rådgivning om struktur, søvn, mental robusthed og trivselsproblematikker. Da STA ikke er bundet til en særlig idræt eller en særlig forening, har de en lidt unik, uafhængig og uvildig position, der gør, at de kan opnå en særlig fortrolighed med de unge og repræsentere de unge i deres respektive klub- og foreningsmiljøer.

Ud over de beskrevne kerneopgaver bruger STA også betydelig tid på at præge kulturen og værdierne i kommunens forskellige idrætsmiljøer, blandt andet ved at styrke det fælles sprog om og den fælles forståelse af talentudvikling. Dertil deltager STA aktivt i kommunale og politiske processer, hvor de varetager interesser, deltager i møder og bidrager med faglige input til udviklingen af talentområdet. Endelig kommer det administrative og koordinerende arbejde, der altid findes i små organisationer med mange projekter og mange forskellige hel, del- og kvarttidsansættelser.

Talentakademiets finansiering

Sønderborg Talentakademi har siden etableringen været finansieret gennem et fast kommunalt driftstilskud. Fra 2014 til 2023 udgjorde tilskuddet 250.000 kr. årligt, og fra 2024 blev det hævet til 550.000 kr. under forudsætning af, at der skulle foretages en evaluering i 2026, som skal bidrage til beslutningsgrundlaget for den politiske behandling af eventuelt videre engagement.

STA modtager ikke medlemstilskud, da foreningen ikke er godkendt som en folkeoplysende forening. Tidligere valgte STA bevidst ikke at søge folkeoplysende godkendelse, da det ville have reduceret muligheden for at modtage det noget større, men dog tidsbegrænsede driftstilskud. At STA ikke er godkendt som folkeoplysende betyder, at de kun kan søge tre kommunale puljer: Talentudviklingspuljen, Idrætstalentpuljen og Elitepuljen.

Udover de kommunale driftsmidler er STA afhængige af bidrag fra en række fonde og virksomheder. I 2024 modtog STA 100.000 kr. fra Linak, 50.000 kr. fra Sydjysk Sparekasse,

33.028 kr. fra Norlys Fonden og 100.000 kr. fra FMC Fondsbevilling. I 2025 har STA modtaget 100.000 kr. fra Linak, 10.000 kr. fra Sydjysk Sparekasse, 17.500 kr. fra Sønderborg Kommunes talentpulje og 20.000 kr. fra Alsie Express. Disse midler er vigtige tilskud, men de er ikke forudsigelige eller flerårige og kan derfor ikke betragtes som værende et stabilt, økonomisk fundament i foreningen.

En central, finansiel udfordring

I takt med etableringen af talentklasserne på Alssund-Skolen er der opstået en central, finansiel udfordring. Når elever optages i talentklasserne, modtager de deres fysiske træning som en integreret del af (folke)skoletilbuddet, hvorfor eleverne ikke betaler kontingent til STA. Det betyder, at STA mister den kontingentindtægt, en elev ellers ville have genereret gennem medlemskab.

STA anslår selv, at hver elev i talentklassen repræsenterer et årligt indtægtstab på mellem 3.650 kr. og 5.850 kr. For skoleåret 2025/2026, hvor der pr. februar 2026 er 29 indskrevne elever, estimerer STA, at tabet i kontingentsatser udgør mellem 105.850 kr. og 169.650 kr. årligt. Med 45 elever skrevet op til næste skoleår vokser dette strukturelle indtægtstab, samtidig med at arbejdsmængden stiger betragteligt.

Situationen skaber et tydeligt paradoks: Jo større en succes talentklasserne bliver, jo mere udhules STA's økonomi. Talentklasserne opleves som fagligt og pædagogisk vellykkede og tiltrækker et stigende antal elever, men den fælles succes fjerner en vigtig del af STA's indtægtsgrundlag, idet flere elever overgår fra at være kontingentbetalende medlemmer til at være elever i talentklasserne. Dermed vokser STA's arbejdsmængde og ansvar, mens den økonomiske ramme reduceres. Denne udvikling sætter STA i en situation, hvor succesen med talentklasserne og arbejdet med Alssund-Skolen direkte udfordrer akademiets egen økonomiske bæredygtighed.

I et bredere perspektiv bør det også nævnes, at STA ikke er den eneste aktør på idrætsområdet, som modtager direkte, kommunal finansiering. FC Sønderborg og Sønderjyske Herrehåndbold modtager begge driftstilskud, og kommunen har desuden etableret en særskilt pulje på 250.000 kr. årligt over fire år til styrkelse af kvindefodbolden i regi af Team Sønderborg Q. Det er ikke undersøgt, om disse midler på den ene eller anden måde understøtter eller bidrager til talentudviklingen i kommunen eller STA's arbejde.

Samlet set peges der på, at den nuværende finansieringsmodel ikke i tilstrækkelig grad følger med udviklingen i STA. Akademiet oplever stigende tilslutning og større opgaveporteføljer, men indtægtsgrundlaget reduceres samtidig, når flere elever indgår i talentklasserne. Dermed opstår en situation, hvor succes og vækst ikke styrker økonomien, men tværtimod udhuler den.

STA påpeger selv, at hvis de fortsat skal kunne løfte opgaverne med samme kvalitet og omfang, vil det kræve en anden finansieringsramme, som bedre afspejler organisationens vækst, rolle og bidrag.

Talentakademiets værdier, formål og talentforståelse samt praksis

Sønderborg Talentakademi har en tilgang til talentarbejdet, der på visse punkter adskiller sig fra andre eliteakademier og klub-initierede akademimodeller. STA har ikke et sportsligt eller økonomisk incitament til at udvikle talenter til én bestemt klub eller sport, men fungerer som en forening, der har til formål at understøtte unges samlede udvikling; fysisk, mentalt, socialt og idrætsligt. Deres tilgang er, ifølge dem selv, orienteret mod langsigtet udvikling og helhed, frem for at skabe hurtige idrætslige resultater eller at generere afkast gennem salg af talenter.

Akademiets værdier lægger sig op ad kommunens principper for bæredygtig talentudvikling, hvor målet er, at flest mulige unge, der ønsker det, kan udvikle sig over en længere periode, og hvor trivsel og udviklingen af hele mennesket er centrale elementer. STA arbejder med disse principper i praksis ved at fokusere på 'sen specialisering', motorisk bredde og grundlæggende fysisk robusthed i de tidlige ungdomsår. Tidlig ensidig specialisering ses som uhensigtsmæssig, både i forhold til fysisk belastning og i forhold til at støtte en bæredygtig idrætslig progression.

I træningen betyder det, at der lægges vægt på teknik, bevægelseskvalitet og kropsbevidsthed, før der skrues op for belastning og intensitet. Den fysiske træner, beskriver arbejdet i udskolingen som et forløb, hvor eleverne skal lære grundlæggende bevægemønstre og opbygge et stabilt fundament, før der arbejdes mere specialiseret. Det ses eksempelvis når der trænes dødløft- og squat-varianter, hvor fokus ligger på kontrol, stabilitet og korrekt bevægeteknik, frem for udvikling af styrke. Denne tilgang er tænkt som et grundlæggende, forberedende arbejde, der skal understøtte en mere målrettet styrke- og idrætsspecifik træning senere i livet, når de unges, kropslige udvikling tillader, at de træner med belastning.

Ifølge STA arbejder de desuden ud fra et helhedsorienteret syn på trivsel. De betragter trivsel som en forudsætning for læring og udvikling, og deres erfaring er, at den daglige tilstedeværelse på Alssund-Skolen giver dem mulighed for at følge elevernes hverdag tæt. Det gør det lettere at opdage tegn på mistrivsel, koordinere med lærere og forældre og håndtere udfordringer, der både kan udspringe af skoleliv og idrætsmiljøer. Fordi STA ikke udtager hold og ikke repræsenterer en bestemt klub eller en bestemt idræt, oplever de, at de fungerer som en neutral aktør, som unge og forældre kan henvende sig til i sager, der vedrører trivsel, forventningspres eller usikkerhed i klubmiljøet. STA oplever, at det giver en anden og mere ærlig dialog, end den man kan finde i miljøer, hvor dem man skal tage dialogen med, også har ansvaret for den sportslige selektion.

STA italesætter gerne, at de unges nuværende udviklingsniveau ikke er vigtigt – det er deres engagement, vedholdenhed og lysten til at arbejde med deres egen udvikling derimod. De ønsker ikke at vurdere de unge på resultater eller rangeringer, men på deres indstilling og motivation. Det betyder også, at de arbejder på, at deres udvælgelsesprocesser håndteres varsomt og med fokus på, hvordan den enkelte kan udvikle sig videre, hvis de endnu ikke er klar til at indgå i et specifikt tilbud. På den måde fortæller STA meget tydeligt, at de forsøger at understøtte en progression, der ikke skaber unødigt tidligt frafald.

STA ønsker og oplever, at de spiller rollen som lokal samarbejdspartner. De arbejder på tværs af klubberne i kommunen og forsøger at skabe sammenhæng og faglig støtte dér, hvor foreningsmiljøerne ikke nødvendigvis selv har de nødvendige ressourcer. Denne rolle giver STA en funktion som en samlende aktør, og de oplever selv, at de i høj grad bidrager til et mere sammenhængende talentudviklingsmiljø i Sønderborg på tværs af idrætsdiscipliner og organisatoriske skel.

Samlet set er STA's værdier og formål præget af et helhedsorienteret fokus, hvor udvikling, trivsel og bredde prioriteres i de tidlige år, mens specialisering og resultatorientering først får større vægt senere i de unges idrætslige udvikling. Deres praksis afspejler en tilgang, der søger at understøtte både idrætslig og personlig udvikling uden bindinger til en specifik klubinteresse, hvilket giver deres arbejde en særskilt karakter i forhold til mere traditionelle talentudviklingsmodeller.

Talentakademiets samarbejder og snitflader

STA's opgaveportefølje udfolder sig i et samspil med skoler, foreninger, ungdomsuddannelser og regionale aktører. Dette afsnit giver et overblik over de vigtigste samarbejdsflader og beskriver, hvordan STA indgår i og påvirker de miljøer, der omgiver de unge udøvere.

Samarbejdet med folkeskolen

Samarbejdet mellem Sønderborg Talentakademi (STA) og Alssund-Skolen udgør en central del af den nuværende talentudviklingsmodel i kommunen og beskrives af både skolens ledelse og STA som et afgørende vendepunkt for skolens idrætslige profil. Før samarbejdets etablering oplevede skolen udfordringer med både rekruttering, fastholdelse og at skabe et stabilt talentmiljø. Med STA's indtræden er der sket et skifte mod et mere sammenhængende og fagligt forankret setup, hvor talentklasserne udgør et tydeligt og attraktivt tilbud for idrætsaktive unge.

Talentklasserne blev i samarbejde med STA startet op i skoleåret 2025/2026 og har pt. 29 elever (7. årgang). I skrivende stund er der skrevet 45 elever op til talentklasserne på 7. årgang fra næste skoleår (2026/2027).

En væsentlig del af værdien for skolen ligger i STA's lokale forankring og tætte kontakt til foreningslivet. Hvor Alssund-Skolen tidligere havde begrænset gennemslagskraft i klubmiljøerne, har STA's relationer og synlighed medført markant øget søgning til talentklasserne. Skolen peger på, at STA's tilstedeværelse har gjort det nemmere at rekruttere elever, fordi forældrene oplever en klar faglighed og et gennearbejdet trænings- og udviklingsmiljø. Denne rekrutteringseffekt har været afgørende for, at skolen i dag kan samle så mange elever, at der kan oprettes 'rene talentklasser', hvilket opleves at være en stor fordel, da det styrker elevernes motivation, fællesskab og forståelsen for hinandens idrætslige prioriteter i det daglige.

I det daglige samarbejde løfter STA opgaver på to parallelle spor. Det første spor er selve talentklasserne, hvor STA står for den idrætsfaglige del af undervisningen med fokus på

bevægelseskvalitet, motorik og styrketræning samt sportspsykologi, restitution og ernæring. Det andet spor er et kommunalt finansieret kompetenceudviklings- og bevægelsesprojekt, der omfatter aktiviteter på tværs af skolens klassetrin. Her arbejder STA med bevægelsesforløb på tværs af skolens klasser som et supplement til talentarbejdet. Målet er at styrke elevernes motoriske fundament og understøtte skolens generelle arbejde med bevægelse som en del af undervisningen.

Et gennemgående formål med samarbejdet om talentklasserne er at skabe bedre balance i de unge atleters hverdag. Både STA og Alssund-Skolen fremhæver, at ved at lægge en del af træningsmængden i skoletiden, undgår eleverne et træningspres med mange morgen- og eftermiddagstræninger uden for skoletiden. Det giver eleverne mere tid til skolearbejde, restitution og fritid, uden at det går ud over deres faglige eller sportslige udvikling. STA ser dette som et væsentligt bidrag til en mere bæredygtig talentudvikling, hvor uddannelse og idræt kan eksistere side om side.

Både skolen og STA understreger, at idrætten ikke må forstyrre elevernes faglige progression. STA's medarbejdere arbejder inden for de rammer, at uddannelse kommer først, og skolen beskriver samarbejdet som ansvarligt og velafstemt i forhold til den samlede skolegang. Denne tydelige prioritering gør, at skolen oplever, at talenttilbuddet er integreret uden at kompromittere den faglige del af elevernes uddannelse.

Alssund-Skolen fremhæver også samarbejdets indvirkning på skolens omdømme. Talentklasserne har bidraget til at ændre den lokale fortælling om skolen og gjort det lettere at tiltrække elever. Skolen oplever nu større interesse fra kommunens forældre og klubber, og de beskriver, hvordan arbejdet med talentklasser og bevægelsesmiljøer har haft en positiv effekt på søgningen til, og de fortællinger der kommer ud om skolen.

Endelig beskrives samarbejdet som velfungerende og pragmatisk. STA opfattes som en tilgængelig og samarbejdsorienteret aktør, og skolens ledelse oplever en fælles forståelse af målet: at skabe et stabilt, fagligt funderet og hverdagsvenligt talenttilbud for eleverne. Samlet set vurderer skolen og STA, at samarbejdet har styrket både kommunens talentmiljø, skolens omdømme og de unges mulighed for at balancere idræt og uddannelse i hverdagen.

Samarbejdet med ungdomsuddannelser

Ungdomsuddannelserne i Sønderborg; Alssundgymnasiet, Sønderborg Statsskole og Business College Syd tilbyder alle forskellige modeller for at være idrætsaktiv elev, herunder sportslinjer, Team Danmark-ordninger, forlængede uddannelsesforløb og mulighed for morgentræning. Alle tre institutioner beskriver, at de har samarbejde med STA i et eller andet omfang. Set udefra fremstår talentområdet på ungdomsuddannelsesniveau dog noget fragmenteret, fordi de forskellige uddannelser profilerer sig forskelligt, og udefra ligner det, at de i et vist omfang konkurrerer om eleverne ved at stille forskellige former for idræts- og talenttilbud i sigte.

STA selv peger på, at deres primære fokus indtil videre har været folkeskolen og opbygningen af talentklasserne, og at et mere struktureret samarbejde med ungdomsuddannelserne må komme på et senere tidspunkt. Der er således endnu ikke etableret en samlet eller koordineret talentstruktur på tværs af ungdomsuddannelserne, og området indgår heller ikke som en del af denne evaluering.

Samarbejdet med foreninger

Interviewmaterialet peger på, at STA tillægger samarbejdet med de lokale foreninger en central rolle i deres arbejde, og at de selv ser dette som et af akademiets vigtigste bidrag til den samlede talentindsats i kommunen. Foreningslandskabet i Sønderborg beskrives af STA som præget af relativt små miljøer med varierende organisatorisk styrke, hvor ressourcer til specialiseret fysisk træning, belastningsstyring eller sportspsykologiske funktioner ofte er begrænsede. STA's egen opfattelse er derfor, at de udfylder et tomrum ved at tilbyde foreningerne adgang til disse kompetencer og samtidig støtte dem i udviklingen af mere strukturerede talentmiljøer.

Ifølge STA omfatter samarbejdet både konkrete træningsopgaver og mere rådgivende funktioner. Akademiet beskriver, at de leverer fysiske træningsforløb, programmering, skadesforebyggelse og individuel rådgivning, som foreningerne ellers ikke ville have nem adgang til. Derudover fremhæver de, at de ofte indgår i dialog om trivsel, træningsmængde eller koordinering af hverdagen for unge udøvere, da de kan fungere som en neutral part mellem klub, forældre og skole. STA oplever selv denne neutralitet som en fordel, der gør det lettere for dem at håndtere situationer, hvor klub og udøver kan have forskellige behov eller perspektiver.

I interviewet beskriver STA også forskelle i strukturer og behov på tværs af idrætsgrene. Fodbolden i Sønderborg har eksempelvis en stærk børne- og ungdomsafdeling, som desværre mangler et tydeligt fyrtårn i seniorrækken, de unge atleter kan stræbe efter, mens håndbolden har et ligehold i toppen, men en mindre sammenhængende ungdomstalentstruktur. STA's egen vurdering er, at de derfor har en rolle i at skabe mere sammenhæng og støtte klubberne i at bygge bro mellem disse forskellige niveauer.

Samlet viser interviewmaterialet, at STA selv opfatter samarbejdet med foreningerne som et af deres kernebidrag til talentudviklingen i kommunen. De beskriver, at de arbejder for at løfte kvaliteten i de enkelte miljøer uden at konkurrere med klubberne, men i stedet understøtte dem. STA ser sig selv om samlende og koordinerende i et foreningslandskab, der kan være præget af forskellige strukturer, ressourcer og udviklingsgrader på tværs af idrætsgrene og foreninger.

Samarbejdet på tværs af kommuner i regi af 'Made in Sønderjylland'

Made in Sønderjylland (MiS) er et tværkommunalt samarbejde mellem Haderslev, Aabenraa og Sønderborg, der koordinerer talentudvikling på tværs af idræt og kultur. Formålet er at styrke og binde de lokale talentmiljøer sammen, så kommunerne i fællesskab kan skabe tilbud, strukturer og udviklingsmuligheder, som ingen af dem kan løfte alene. Gennem en netværksgruppe og et arbejdsudvalg samles aktører på tværs af kommunerne for

at udvikle et sammenhængende talent-økosystem og en fælles fortælling om unge talenter i regionen.

Samarbejdet mellem MiS og STA italesættes som værende præget af en klar arbejdsdeling, idet MiS fungerer som den tværkommunale rammesætter, mens STA bidrager med et lokalt, praksisnært kendskab, hvilket MiS-sekretariatet beskriver som afgørende for at kvalificere arbejdet. I MiS-regi repræsenterer STA den konkrete erfaring fra driften af talentmiljøet i Sønderborg, og sekretariatet oplever, at STA leverer gode, overvejede input, der gør de fælles drøftelser mere virkelighedsnære. STA ses som en partner, der bidrager konstruktivt i udviklingen af tværkommunale indsatser.

Samtidig fremgår det, at STA's bidrag sker inden for nogle tydelige kapacitetsmæssige begrænsninger. Som foreningen med ansvar for lokal drift og daglig udvikling af talenter, opleves STA som værende mere spændt ud end de kommunalt forankrede talentsatsninger i Aabenraa og Haderslev. Sekretariatet oplever, at STA i sidste ende må prioritere de lokale, 'nære' driftsopgaver højest, og at MiS' mere langsigtede og tværkommunale ambitioner derfor ikke altid kan fylde lige meget i deres arbejdsdag. Det betyder ikke, at STA står uden for samarbejdet, men at deres engagement i MiS nødvendigvis er betinget af ressourcer og tid.

På den måde hjælper parterne hinanden på forskellig vis: MiS bidrager med koordinering, struktur og tværgående muligheder, mens STA tilføjer konkrete erfaringer, faglig forankring og indsigt i, hvordan talentudviklingen fungerer i praksis i en lokal foreningsmodel. Samlet set opleves relationen som værende kendetegnet af gensidig afhængighed og et fælles sigte om at styrke det sønderjyske talent-økosystem, også selvom STA's deltagelse og dedikation er begrænset af deres naturlige fokus på nære, lokale kerneopgaver.

Del 2: Komparative analyser

Denne del sætter STA i perspektiv ved at sammenligne akademiets organisering og praksis med kommunens politik, nationale modeller og forskningsbaseret viden. Formålet er at belyse, hvordan STA's arbejde står i forhold til kommunens politik, andre kommuners talentmodeller og forskningsbaseret viden - og hvad det betyder for akademiets fremtidige udviklingsmuligheder.

Idræts- og fritidspolitikken 2025-2028

Idræts- og fritidspolitikken bygger, som kommunens øvrige politikker, på ambitionen om at skabe det gode liv gennem sundhed, trivsel og stærke fællesskaber. Visionen er et sammenhængende og inkluderende idræts- og fritidsliv for alle borgere, mens missionen retter sig mod at skabe gode rammer for udvikling, udfoldelse og samarbejde, så flere får lyst til at engagere sig.

Et af politikkens fem fokusområder omhandler talentudviklingsmiljøer. Her understreges behovet for fortsat at arbejde for et stærkt og sammenhængende talentmiljø, hvor foreninger, skoler, ungdomsuddannelser, klubber, erhvervsliv og øvrige aktører samarbejder om at understøtte børn og unges talentudvikling. Indsatsområdet hviler på tre centrale søjler:

1. Sammenhængende talentudvikling

Talentudvikling skal skabe motivation, glæde og progression for unge talenter og fungere som bindeled mellem bredde og elite. Det kræver sammenhæng mellem talentets hverdag; familie, skole/uddannelse, kommune og den konkrete aktivitet. Derfor vil Sønderborg Kommune i samarbejde med uddannelsesinstitutioner, foreninger, klubber og andre aktører sikre et koordineret og motiverende talentudviklingsmiljø.

2. Optimal udvikling

Talent- og elitemiljøer har særlige forudsætninger og behov, som kræver målrettede ressourcer. Kommunen støtter foreninger og udøvere gennem puljemidler og ønsker at prioritere midler og indsatser, der styrker kvaliteten i talentudviklingsmiljøerne. Fokus er at understøtte konkrete tiltag, der gør optimal talentudvikling mulig.

3. Lokalt talentarbejde

Uanset om talentet ligger inden for kunst, kultur eller idræt, skal unge kunne udfolde sig under gode og fagligt understøttede rammer. Foreninger skal være rustet til at arbejde med talenter, ofte i samarbejde med erfarne aktører. Kommunen vil derfor bakke op om det lokale talentarbejde for at styrke det samlede talentudviklingsmiljø i kommunen.

Ovenstående er forkortet. Idræts- og fritidspolitikken kan læses i sin helhed på kommunens hjemmeside.

I forbindelse med indsatsområdet 'Talentudviklingsmiljø' er der i politikken defineret følgende handling:

”Vi skal i samarbejde med aktører på talentområdet udarbejde en plan for udvikling af talentmiljøer inden for kunst, kultur og idræt i Sønderborg Kommune.”

Fra idræts- og fritidspolitikken

Politikkens *handling* om at udarbejde en samlet plan for talentudviklingsmiljøer er, så vidt vides, endnu ikke operationaliseret. STA er ikke udpeget som direkte redskab for politikken, men de nævnes som værende en central aktør i kommunens talentudvikling, sammen med talentklasserne på Alssund-Skolen samt indsatser inden for kultur og musik.

Vurdering af Sønderborg Talentakademis rolle i idræts- og fritidspolitikken

På baggrund af ovenstående politik og den nævnte handling er det relevant at belyse, hvordan STA og talentudviklingen i kommunen hænger sammen med politikken om først og fremmest at skabe det gode liv og dernæst at skabe stærke talentudviklingsmiljøer.

Set i forhold til idræts- og fritidspolitikken kan Sønderborg Talentakademis arbejde ses som en praktisk realisering af flere centrale ambitioner. Politikken betoner vigtigheden af *en sammenhængende talentudvikling*, og her fungerer STA allerede som bindeled mellem idrætsmiljøer, foreninger, skoler, ungdomsuddannelser og klubber. Som uafhængig forening kan STA agere på tværs af organisatoriske skel og dermed levere den koordination og kontinuitet, politikken italesætter.

I relation til punktet om *optimal udvikling* tilbyder STA et struktureret, fagligt velunderbygget træningsmiljø, der adresserer talentudviklingens særlige behov. Træningsforløb, faglige samarbejder og støttefunktioner svarer til de indsatser, kommunen ønsker at prioritere via midler og fremtidige ressourcer, og STA udgør dermed et eksisterende eksempel på den praksis, politikken peger på for at skabe optimale udviklingsbetingelser.

Også i forhold til *lokalt talentarbejde* har STA en tydelig rolle. Politikken understreger behovet for, at foreninger rustes til at håndtere talenter inden for foreningens rammer, ofte gennem samarbejde med erfarne aktører. STA indgår allerede i sådanne samarbejder med klubber og trænere og bidrager med viden, sparring og strukturer, der styrker foreningernes egne evner til at støtte unge udøvere og dermed det samlede, lokale talentmiljø.

STA mener selv, at de bidrager til visionen om det gode liv ved at give unge mulighed for at fordybe sig i et lokalt forankret og udviklingsorienteret miljø. Forældre fortæller, at et seriøst talenttilbud i nærområdet har haft betydning for, at deres familie er blevet boende i kommunen. Et sammenhængende talentøkosystem kan derfor ses som en del af de rammer, der understøtter unges udvikling, fællesskab og hverdagsliv.

STA selv fremhæver, at gode erfaringer kan få unge til at vende tilbage som voksne med stærke kompetencer og lokal tilknytning. Effekten er ikke dokumenteret, men STA fremstår som en struktur, der kan understøtte kommunens mål om trivsel, tilhørsforhold og attraktive udviklingsmuligheder for nogle af de unge borgere.

Et opmærksomhedspunkt

Samtidig er det relevant at koble indsatsområdet *'flere skal være aktivt involveret i idræts- og fritidslivet'* til de mekanismer, der faktisk får unge til at falde fra. Forskning viser, at de fleste børn dyrker idræt, fordi det er sjovt, socialt og et frirum, men når idrætten bliver for seriøs, når der kommer krav om flere ugentlige træninger, når børn opdeles, udtages, fravælges eller specialiseres, så forsvinder netop de elementer, der holder dem i idrætten. Den nyeste forskning viser, at mange unge altså ikke stopper, fordi de ikke vil idrætten, de stopper, fordi de oplever, at rammerne, kulturen og organiseringen skifter karakter fra leg, udvikling og fællesskab til krav, konkurrence og selektion (Børns Vilkår 2025, Petersen 2024, Nielsen, Wikman, Bentsen & Elsborg 2024, Toftgård, Eske & Munch 2024).

Ovenstående understreger den vanskelige balance mellem talentudvikling og almen deltagelse: Mange børn og unge efterspørger ikke et mere eliteorienteret miljø, de ønsker først og fremmest fællesskab, glæde og plads til et almindeligt ungdomsliv. I dette perspektiv bliver det vigtigt at være opmærksom på og indgå i en meget konkret dialog om, *hvilken* kultur og *hvilke* udviklingslogikker STA - bevidst eller ubevidst - er med til at sætte i bevægelse ude i foreningerne.

Ser man mod idrættens hovedorganisationer og specialforbund, er der de seneste år iværksat en række nationale indsatser, der skal styrke kvaliteten i børne- og ungdomsidrætten og modvirke det omtalte kulturelle skifte. Fokus er særligt rettet mod at skabe idrættsmiljøer, hvor leg, glæde og fællesskab er omdrejningspunktet og uden præstation, selektion og resultatfokus. Organisationerne arbejder især gennem udvikling af materialer, træneruddannelser, kampagner og opmærksomhedsinitiativer, som skal understøtte ovenstående.

For en kort introduktion til udviklingen i antallet af medlemskaber i idrætsforeningerne henvises til bilag 4.

Talentakademiet i et nationalt, komparativt perspektiv

Formålet med dette afsnit er at sætte Sønderborg Talentakademi i en national sammenhæng ved at sammenligne det med andre kommunale elite- og talentsatsninger i Danmark.

Gennem kortlægningen af elite- og talentsatsningers finansiering og organisering skabes et sammenligningsgrundlag, der fungerer som et spejl for STA. Det komparative perspektiv belyser, hvordan STA ligner eller adskiller sig fra andre satsninger og giver dermed et klart billede af de strukturelle forudsætninger og udviklingsmuligheder, der er gældende for talentarbejdet i Sønderborg Kommune.

STA er en forening, udsprunget af idræts højskolen og civilsamfundet. Der er ikke en kommunalt initieret talentsatsning med et tydeligt politisk mandat. Det kan derfor diskuteres, hvor meningsfuld en direkte sammenligning er med de elite- og talentsatsninger der er forankret i andre af landets kommuner.

Vi gennemfører alligevel nedenstående komparation, da STA reelt arbejder mod de samme overordnede mål som der skitseres i kommunens idræts- og fritidspolitik: at løfte talentudviklingen i hele kommunen, at understøtte foreningerne og at tilbyde et samlet, fagligt funderet miljø til kommunens talenter. På den måde har STA indtaget rollen som kommunens elite- og talentsatsning, og derfor mener vi, at der kan foretages meningsfulde komparationer til andre af landets kommuner.

Det bemærkes også, at STA (særligt STA 2.0) er et relativt ungt elite- og talenttilbud der er i en vækstfase. De efterfølgende komparationer skal derfor læses som pejlinger og referencepunkter, ikke som endegyldige konklusioner.

Overblik over danske talentakademier

Vi har i vores kortlægning identificeret 29 forskellige kommuner med organiserede og dedikerede elite- og talentsatsninger, oftest i form af talentakademier eller i form af organisere talantarbejde på kommunalt niveau. Vi har altså ikke kigget på enkelte klubbers elite- og talentsatsninger, uanset hvor store disse måtte være.

At 29 kommuner har elite- og talantarbejde på kommunalt niveau, betyder samtidigt, at der er 69 kommuner, hvor vi ikke har kunnet identificere dedikerede elite- og talentsatsninger. Det er derfor værd at nævne, at det i højere grad er normalen *ikke* at have elite- og talentsatsninger, end det er at have det.

Der er stor variation i forhold til, hvilke sportsgrene der indgår i elite- og talentsatsningerne, samt hvilke aldersgrupper de specifikt er målrettet til. De store sportsgrene som håndbold og fodbold fylder meget, men der er flere steder også mulighed for at være tilknyttet andre sportsgrene som badminton, svømning, gymnastisk, osv.

21 af de 29 kommuner med elite- og talentsatsninger havde et samarbejde med Team Danmark i 2025 og modtog i den forbindelse forskellig støtte og sparring, typisk organiseret under elite- og talentsatsningen. Mange af akademierne tilbyder ligesom Sønderborg talentklasser, så det fra omkring 7. klasse og gennem ens ungdomsuddannelse er muligt at dyrke sin træning i skoletiden eller i særlige morgen- og eftermiddagsbånd samt få godskrevet fravær fra undervisning. 16 af elite- og talentsatsningerne tilbyder desuden botilbud, som de unge mennesker kan benytte, mens de er tilknyttet elite- og talentsatsningen og går på en ungdomsuddannelse.

Typiske organiseringsformer

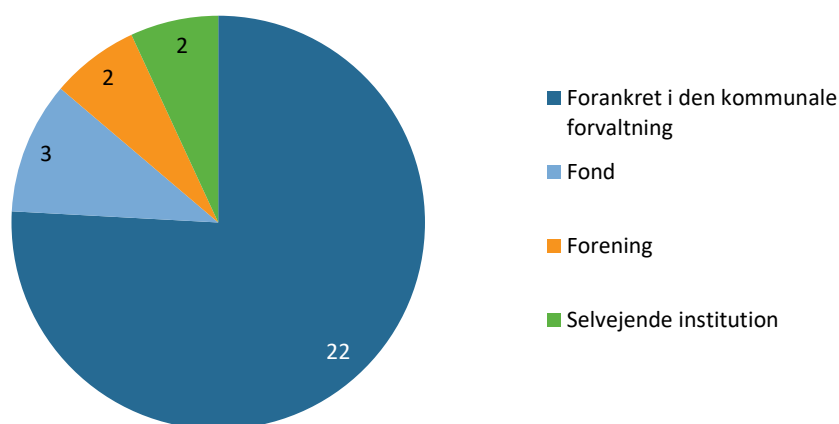
Langt de fleste elite- og talentsatsninger er organisatorisk forankret i det, der generelt set kan kaldes 'kultur- og idrætsforvaltning', eller også er de på anden vis forankret i kommunen. Flere af satsningerne har også en tæt relation til kommunens 'børne- og

ungeforvaltning', da de foruden idrætsforeningerne også samarbejder med en eller flere skoler i kommunen om for eksempel talentklasser.

Sønderborg Talentakademi er en forening, hvilket er en organisationsform der kun er fundet en lignende af i landet, nemlig EliteSilkeborg. Den har ligesom de andre satsninger et tæt samarbejde med hjemkommunen, som desuden officielt har udpeget EliteSilkeborg til at stå for det fysiske akademi og varetage rollen som elitekoordinator i kommunen. Der findes også andre organiseringsformer, idet nogle talent- og elitesatsninger er organiseret som selvejende institutioner (København og Ringsted), eller som fonde (Aarhus, Hillerød og Billund).

Udover disse elite- og talentsatsninger er det relevant at nævne, at flere kommuner har nedsat talent- eller eliteråd, der ligesom idrætsråd ikke nødvendigvis har lovbestemte beføjelser, men som har en rådgivende, strategisk funktion i kommunen og nogle gange også indstillingsret.

Figur 1: Talentakademiernes organisationsformer

Figuren viser, hvordan de 29 fundne, talent- og elitesatsninger på kommuneniveau er organisatorisk forankret.

Mange elite- og talentsatsninger samarbejder tæt med både skoler og ungdomsuddannelser. Nogle modeller retter sig udelukkende mod enten udskolingen eller ungdomsuddannelserne, men de fleste dækker hele forløbet fra 7. klasse til afsluttet ungdomsuddannelse, så atleterne kan blive i talentmiljøet gennem hele skolegangen. For at understøtte denne sammenhæng har flere satsninger ansat en uddannelseskonsulent eller -koordinator, der sikrer en smidig koordination mellem kommune, skoler, ungdomsuddannelser, idrætsforeninger og eventuelt Team Danmark.

Typiske finansieringsmodeller

Alle 29 talentakademier får et tilskud fra deres kommune, men det varierer meget fra kommune til kommune, hvor stort dette direkte tilskud er. Nedstående figur viser de forskellige kommuners direkte tilskud til deres elite- og talentsatsninger, sorteret efter kommunens indbyggertal pr. 2025.

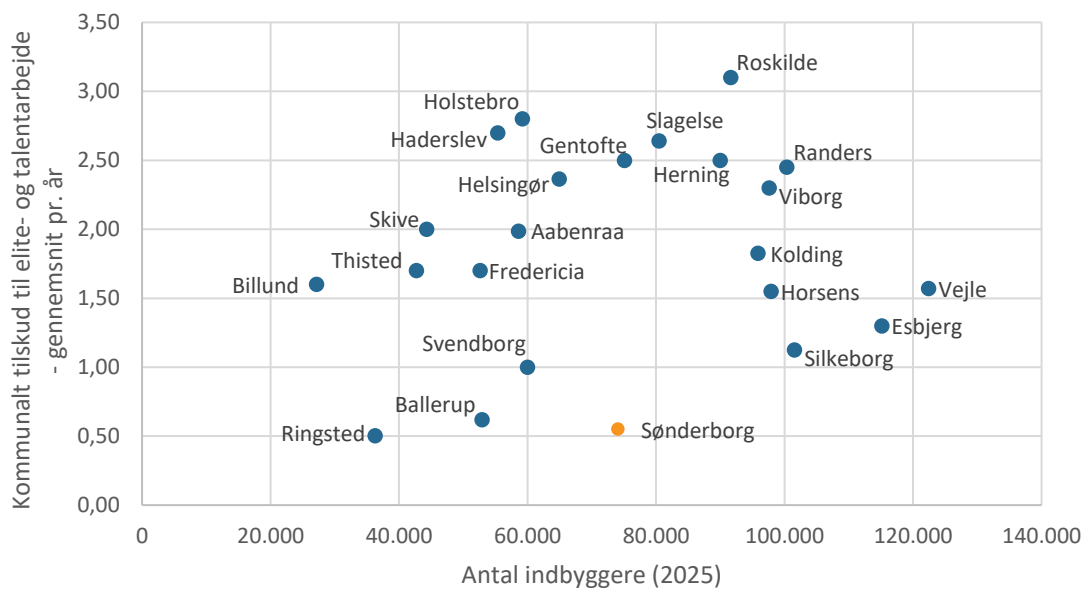
Det er vigtigt at understrege, at den direkte støtte til talentakademier kun udgør en del af kommunernes samlede investering i talent- og eliteudvikling. Mange kommuner støtter også lokale foreninger og eliteklubber gennem særskilte bevillinger eller ved at stille faciliteter gratis til rådighed. Derudover varierer det, om talentklasser drives af kommunen selv eller i samarbejde med større klubber, ligesom størrelsen og fordelingen af kommunens puljerne målrettet elite- og talentarbejdet kan variere meget fra kommune til kommune.

Samtidig er der nogle kommuner som eksempelvis Billund og Vejle, hvor en del af tilskuddet også går til talentudvikling inden for kulturen, hvorfor støtten til akademiet i disse kommuner ikke kan siges at være 100 procent dedikeret til eliteidræt. For langt de fleste kommuner i nedenstående opgørelse, er den opgjorte støtte dog udelukkende målrettet idrætten.

Opgørelsen er derfor behæftet med en vis usikkerhed, men den giver et overordnet indtryk af, hvordan elite- og talentarbejdet prioriteres økonomisk i de forskellige kommuner.

Af hensyn til læsbarheden er de fire største kommuner København, Aarhus, Odense og Aalborg ekskluderet fra figuren. Deres tilskud er som følger: Københavns Kommune (7 mio. kr.), Aarhus Kommune (3,3 mio. kr.), Aalborg Kommune (4,4 mio. kr.), Odense Kommune (1,15 mio. kr. - uklart om det også gjaldt i 2025, eller først er fra 2026)

Figur 2: Kommunalt tilskud til talentakademier sorteret efter kommunens indbyggertal (ekskl. de fire største kommuner) i 2025

Ovenstående figur viser, hvor stort et tilskud de forskellige kommuner giver til elite- og talentsatsningerne i 2025. Hvis bevillingerne er flerårige og løber hen over 2025, er det omregnet til den gennemsnitlige, årlige støtte. Det har ikke været muligt at opgøre størrelsen på støtten til talentarbejdet i Hillerød-, Ikast-Brande-, samt Ringkøbing-Skjern Kommune. Ikast-Brande har dog indgået en hensigtserklæring med Team Danmark, der indebærer, at kommunen støtter med et ikke nærmere specificeret millionbeløb.

Kigger man på figur 2 ses det, at mange kommuner, der er på størrelse med eller er mindre end Sønderborg (rent befolkningsmæssigt), giver betydeligt flere penge til deres elite- og talentsatsninger. Det er faktisk kun Ringsted Kommune, der befolkningsmæssigt er halv så stor som Sønderborg Kommune, der giver et driftstilskud, der er mindre end det, STA får.

Det er som nævnt ikke et endeligt billede på, hvad Sønderborg Kommune samlet set bruger på talentudvikling, da kommunen, ligesom mange andre kommuner, også giver direkte støtte til klubber og foreninger samt det kulturelle område. Alligevel giver kortlægningen et billede af, at STA er den elite- og talentsatsning, der modtager det laveste, kommunale tilskud, selv når man kontrollerer for kommunens størrelse.

Mange af akademierne modtager desuden støtte fra Team Danmark i størrelsesordenen 50-175 tusind kr. om året, som blandt andet går til at finansiere en elitekoordinator i kommunen. Desuden er flere af akademierne finansieret gennem kontingentbetaling fra deres atleter, som de skal betale udover kontingentet til deres primære klubber, særligt hvis det er målrettet atleter, der går på ungdomsuddannelse. Kontingentet varierer meget, afhængig af hvilken sportsgren der er tale om og træningsmængden ligesom der kan være tale om engangsbeløb eller kontinuerlig betaling. Som udgangspunkt ligger det mellem 150-1.200 kroner om måneden, ekskl. eventuel betaling for bolig. Se yderligere i bilag 3.

Desuden er der flere af elite- og talentsatsningerne, der på et kontinuerligt plan er finansieret af det private erhvervsliv gennem sponsorater, som eksempelvis i Vejle, hvor det er muligt at købe en aktie i en specifik atlet, eller i Ballerup hvor det er en sammenslutning af det lokale erhvervsliv, der i høj grad er med til at finansiere kommunens samlede elite- og talentmiljø.

Hvor Sønderborg ligner og adskiller sig fra andre talentakademier og eliteindsatser

Udover de økonomiske forskelle, adskiller STA sig især organisatorisk fra andre elite- og talentsatsninger. Som en af de få modeller er STA organiseret som en uafhængig forening, som arbejder 'uafhængigt' men med et driftstilskud i ryggen. Selvom der kunne opnås en form for sikkerhed og kontinuitet ved at være forankret i den kommunale forvaltning, er det ikke en konstruktion, akademiet selv ønsker.

Foreningsformen giver dem en fleksibilitet og tværgående handlekraft, som de vurderer som værende fuldstændig central for deres måde at arbejde på. Det skyldes, at foreningsstrukturen gør det muligt hurtigt at tilpasse aktiviteter, etablere nye samarbejder og tage initiativ på tværs af idrætter, skoler og klubber uden at være bundet af kommunale beslutningsgange eller lange administrative processer. De kan reagere hurtigt, justere tilbud efter behov og udvikle nye formater, i takt med at talentmiljøerne ændrer sig. Samtidig giver uafhængigheden dem den tidligere omtalte uvildighed i det lokale idrætslandskab, hvor de kan samle aktører på tværs uden at repræsentere én bestemt institution. Det er netop denne kombination af handlefrihed, omstillingshastighed og tværgående samarbejds kraft, som STA selv fremhæver som værende afgørende for deres arbejde og deres position i Sønderborg Kommune.

Selvom foreningsformen og vedtægterne giver STA stor fleksibilitet og et 'åbent mandat', virker det til, at der mangler en formel ramme for, hvilke opgaver de egentligt skal løfte. Det bliver særligt tydeligt, når man ser, hvor mange forskellige indsatser STA både varetager, forventes at varetage og selv ønsker at varetage. I praksis bliver det ofte det muliges kunst, hvor visioner skal balanceres med dagligdagens opgaver, krav om finansiering og jævnlige prioriteringer. Der virker til at være en ubalance mellem opgaveporteføljen og de tilgængelige ressourcer. Når ambitioner og efterspørgsel vokser hurtigere end rammer og finansiering, risikerer STA at havne i et spænd mellem det, de gerne vil, og det, de realistisk kan løfte.

På trods af disse forskelle ligner STA på flere parametre de øvrige kommuners elite- og talentsatsninger. Akademiet har tætte samarbejder med skoler og til dels ungdomsuddannelser, de dækker flere sportsgrene, dog primært håndbold og fodbold, og de arbejder tæt sammen med lokale klubber. Kontingentniveauet ligger nogenlunde på linje med de øvrige akademier, og tilbuddene om morgentræning, sportsp psykologi og ernæringsvejledning svarer i høj grad til det, man ser i andre kommunale satsninger. STA udfører således mange af de samme kerneopgaver som landets kommunale talentmodeller, men gør det fra en anden organisatorisk position, hvilket er vigtigt at have for øje.

Kortlægningen gør det ikke muligt at vurdere kvaliteten eller dybden af de enkelte elite- og talentsatsningers tilbud. Det vides eksempelvis ikke, hvor meget tid fagpersoner reelt har til rådighed pr. udøver, hvilket er ret afgørende for vurderingen af den faktiske støtte, som eksempelvis mængden af sportsp psykologisk sparring eller kvaliteten af individuelle træningsprogrammer. Så selvom kortlægningen viser, at elite- og talentsatsningerne på papiret har de samme tilbud til atleterne, kan der være store forskelle i, hvordan de faktiske forhold er.

Vurdering af STA i forhold til den eksisterende viden og forskning om talentudvikling

I denne evaluering inddrages forskningsbaseret viden for at holde STA's praksis, struktur og visioner op mod den eksisterende evidens om talentudvikling. Formålet er ikke at måle STA direkte på konkrete effektmål, men at vurdere i hvilken grad akademiets tilgang stemmer overens med de principper og anbefalinger, som forskningen peger på som centrale for et sundt og effektivt talentudviklingsmiljø.

Centrale forskningsperspektiver på talentudvikling

De seneste årtiers forskning i talentudvikling peger på et centralt dilemma mellem tidlig specialisering i én sportsgren og diversificering, hvor børn og unge dyrker flere idrætter samtidigt. Tidlig specialisering forstås her som et ensidigt fokus på én sportsgren før 12-årsalderen på bekostning af andre aktiviteter (Feigley, 2020). Tankegangen bygger på antagelsen om, at det kræver omkring 10.000 timers målrettet træning at mestre en disciplin, og at atleter derfor må begynde intensiv træning meget tidligt for at nå dette niveau inden deres fysiske peak. Forskningen viser desuden, at tidlig specialisering kan være forbundet med sportslig succes i ungdomsårene, blandt andet fordi den tidlige træningsmængde

giver tekniske forspring og eksponerer de unge for stærkere konkurrence allerede fra en ung alder (Barth et al., 2022).

Når man ser på, hvilke faktorer der skaber de bedste præstationer på længere sigt, tegner forskningen dog et modsatrettet billede. Det er nemlig ikke de tidligt specialiserede, men derimod de atleter, der har dyrket flere sportsgrene og først specialiseret sig senere, som oftest når det højeste niveau som voksne. En række studier peger entydigt på, at diversificering og sen specialisering er den mest effektive vej til at opnå international elite. Et meta-analysestudie med mere end 9.000 atleter fra lokalt- til olympisk topniveau viser tydeligt, at olympiske atleter i langt højere grad har dyrket mange forskellige sportsgrene, end den de konkurrerer i (Barth et al., 2022). Ifølge samme studie havde 88 pct. af de olympiske atleter dyrket mindst én anden sportsgren i barndommen, og 76 pct. havde dyrket mindst tre.

Fordelene ved diversificering er mange. For det første undgår man i højere grad skader ved overbelastning af repetitive bevægelser som eksempelvis et tennisslag, og man undgår også, at barnet brænder ud mentalt og mister lysten til idrætten. Desuden gavner varierende træning også barnets evne til at lære, og de kan lettere tilpasse sig nye situationer, ligesom det også forøger chancen for, at barnet finder den sportsgren, hvor de har det største talent, og som de synes er sjovest at dyrke.

Argumentet for tidlig specialisering stammer primært fra amerikansk forskning, hvor tidlig specialisering kan øge chancen for at få et sportslegat til et universitet og dermed få adgang til at kunne konkurrere på højeste niveau. Dette incitament findes ikke i samme grad i Danmark, og derfor er der begrænset evidens for at anbefale tidlig specialisering i en dansk kontekst. Undtagelserne findes i få idrætter, hvor det fysiske peak ligger meget tidligt, som for eksempel gymnastik og udspring, hvor en tidligere specialisering kan være nødvendig (Myer et al., 2015).

Forskningsbaserede principper for god talentudviklingspraksis

Hvis målet er at skabe de dygtigste atleter på langt sigt med de længste karrierer, er forskningen meget klar. Man skal fremme de tålmodige træningsmiljøer med fokus på læring frem for resultater, og hvor man venter til den sene teenagealder med at specialisere de unge indenfor én sportsgren. Desuden skal træningen tilpasses den unges hverdag med skole, venner og familie, så idrætten ikke opleves modstridende med andre ting i hverdagen og omvendt.

Selv om flere specialforbund anerkender forskningen i sen specialisering (Kristoffersen, Venzel og Storm, 2024), og DBU har formuleret et børnesyn i tråd med den viden (Knudstrup, 2024), oversættes principperne sjældent konsekvent til hverdagen i klubberne. I praksis møder unge et strukturelt pres mod tidlig specialisering: tidlige udtagelser, krav om høj træningsmængde i én primær idræt som adgangsbillet til talentklasser, forventninger om at være 'seriøs' og 'ville det', samt selektion og spilletid styret af kortsigtede resultater i de yngste årgange. Trænere beskriver samtidig et dobbelt pres: forældre, der skifter klub ved manglende resultater, og en karrierelogik, hvor trænersucces måles på ungdoms-sejre (Ibid.). Dertil kommer konkurrence mellem klubber og idrætter om at 'få talenterne

ind i folden' tidligt, hvilket yderligere trækker mod ensidig satsning. Den samlede effekt er en kultur og turneringsstruktur, der belønner tidlige præstationer og intensiveret træning, på trods af forskningens holistiske anbefalinger om varierede læringsmiljøer, multisport og tålmodighed. Resultatet er et vedvarende gab mellem forbundenes intentioner og praksis i hverdagen, hvor kortsigtet selektion risikerer at skygge for langsigtet udvikling.

Derfor peger forskningen på behovet for bevidst at prioritere de greb, der faktisk understøtter langsigtet talentudvikling. Selvom det kan være fristende for klubber at jage tidlige resultater, som et U11-mesterskab eller at fastholde et muligt talent gennem tidlig binding til én idræt, viser erfaringerne, at sådanne strategier ofte giver den modsatte effekt på længere sigt. Et læringsmiljø, hvor sporten opleves som legende, trygt og varieret, og hvor barnet får glæde af de motoriske og mentale fordele ved flere forskellige idrætsgrene, skaber både mere motiverede unge og stærkere atleter på sigt.

Samtidig tilbyder forskningen konkrete anbefalinger til, hvordan unge kan trænes effektivt og udviklende uden øget risiko for skader, blandt andet gennem varieret belastning, teknisk grundtræning og sen specialisering. Det peger samlet set på, at de stærkeste resultater opstår, når man vægter tålmodighed, bredde og trivsel som fundamentet for den sportslige udvikling.

- Giv børn og unge adgang til eliteatleter som mentorer, da rollemodeller kan styrke både motivation og læring (Henriksen & Stambulova, 2023).
- Udskyd talentudvælgelse til senere i ungdomsårene, da talentgrupper alligevel ændrer sig løbende. Udvalg på *potentiale* frem for nuværende præstationer, f.eks. ved at se multisportserfaring som et positivt tegn (Güllich & Barth, 2024).
- Sikr at børn og unge ikke træner flere timer pr. uge end deres alder, med et maksimum på 16 timer. Indlæg desuden årlige pauser på 1–4 uger uden organiseret træning for restitution (Thurber et al., 2026; Myer et al., 2015).
- Indfør aldersspecifik styrketræning, der kan opbygge en robust fysisk base og forebygge skader (Myer et al., 2015).
- Tilrettelæg træning på de unge atleters præmisser, uden pres eller tvang, og med reel inddragelse og indflydelse for de unge (Michael Normand et al., 2017).

Forskningen peger samlet på, at sen specialisering, varierede træningsmiljøer og et stærkt fokus på trivsel giver de bedste forudsætninger for både fastholdelse og langsigtet sportslig udvikling. STA's tilgang er tydeligt bygget op omkring netop disse principper, og akademiet arbejder målrettet efter en praksis, der afspejler den nuværende viden om, hvad der gavner unge atleter.

Men forskningen peger også på en anden realitet: Jo større succes et givent, sportsligt setup får, desto stærkere bliver de strukturelle kræfter, der trækker mod øget selektion, større differentiering, flere forventninger og større pres fra omgivelserne. Sportens iboende logikker, fokus på resultater, konkurrence om de bedste talenter, og begrænsede ressourcer, kan over tid komme til at udfordre selv de mest holistiske og forskningsforankrede modeller. STA står derfor i et spændingsfelt, hvor deres grundlæggende filosofi skal beskyttes og

balanceres i takt med, at succes, efterspørgsel, antallet af medlemmer og de eksterne forventninger vokser.

Team Danmarks perspektiv på, hvad et bæredygtigt talentmiljø kræver for at skabe Team Danmark understreger i interviewet, at kvaliteten af et talentmiljø først og fremmest måles på progression, altså hvor mange unge der løftes videre til næste trin i systemet fremfor medaljer alene. Det er miljøets evne til at udvikle og ikke blot udvælge, der tæller.

Et velfungerende talentmiljø kræver ifølge Team Danmark en stabil og professionel organisering. Talentarbejde lykkes sjældent, når der er hyppig udskiftning i bestyrelse, ledelse eller trænerstab, eller når strategier og ansvarsfordelinger er uklare. Kontinuitet og tydelige roller er derfor fundamentale for både daglig drift og langsigtet udvikling. Centrale, organisatoriske forudsætninger er:

- Stabil ledelse og trænerstab. Kontinuitet er afgørende for udviklingskvalitet
- Klare roller og ansvar. Miljøet skal kunne bære både drift og udvikling
- Flerårige strategier. Talentarbejde lykkes kun, når det tænkes langsigtet.

Et andet vigtigt element er en stærk samarbejdsstruktur på tværs af aktører. Team Danmark arbejder ud fra en model, hvor specialforbund, kommune, klubber og Team Danmark selv alle skal trække i samme retning. Det kræver aktive relationer, tydelige koblinger til nationale strategier og handleplaner, der binder parterne sammen. Samarbejde er med andre ord ikke noget, der opstår af sig selv, det skal ledes og vedligeholdes:

- Kommunen, klubberne og specialforbundene skal arbejde efter fælles mål
- Nationale strategier skal afspejles i lokale indsatser
- Relationerne skal aktivt faciliteres for at sikre retning og momentum
- Politisk og administrativ opbakning. Kommunal prioritering og stabil finansiering.

Dual-career er centralt i den danske talentmodel. Et talentmiljø skal gøre det muligt at kombinere sport, skole og personlig udvikling via fleksible talentklasser, tæt dialog med ungdomsuddannelser og mulighed for at justere fagpakke og belastning efter behov. En stærk koordinatorfunktion binder skole, klub, uddannelse og familie sammen, sikrer fælles planlægning og forhindrer, at den unge trækkes i modstridende retninger – så talentudvikling handler om hele den unges hverdag, ikke kun deres træning.

Samtidig advarer Team Danmark imod for tidlig professionalisering. Før puberteten bør børn ikke udpeges som 'talenter', og miljøerne skal være brede, inkluderende og præstationsfrie. For tidlig selektion og resultatorientering kan skade udviklingen og svække fastholdelsen, og derfor arbejder Team Danmark for at gøre de yngste talenttilbud mere inkluderende og mindre ambitiøse. Den danske talentmodel bygger desuden på princippet om, at 'man kan blive god mange steder'. Det kræver dog stærke lokale miljøer, hvilket ikke altid er noget, der kan etableres i fuldt omfang alle steder. Regional koordinering kan derfor være nødvendig, så kommuner fordeler roller og undgår at opbygge parallelle, ufuldstændige miljøer. På den måde kan flere unge blive i deres nærmiljø, uden at kvaliteten går tabt.

Del 3: Opsamling

Denne del samler evalueringens centrale pointer på tværs af praksisindsigter og analytiske perspektiver. Her præsenteres talentakademiets styrker og den værdi, STA bidrager med i Sønderborg, samt de udfordringer og udviklingsmuligheder der tegner sig for akademiets fremtid. Formålet er at give et samlet grundlag for de videre strategiske og politiske overvejelser.

Talentakademiets styrker og den værdi de bringer til Sønderborg Kommune

Dette afsnit oplister de vigtigste styrker ved Sønderborg Talentakademi og forsøger at synliggøre den værdi, akademiet tilføjer kommunen. Punkterne nedenfor præsenterer korte, konkluderende observationer baseret på evalueringens data og interviews, med fokus på hvordan STA bidrager til struktur, kvalitet, sammenhæng og muligheder i det lokale talentmiljø.

Foreningsmodellen som styrkeposition

STA's organisering som forening vurderes at være en central styrke. Som uafhængig aktør kan akademiet arbejde tværgående og fleksibelt på tværs af skole, klubber, foreninger og private uden de formelle bindinger, der kan følge med en kommunal forankring. Den organisatoriske frihed gør det muligt hurtigt at indgå samarbejder, tilpasse træningsmiljøer til lokale behov og agere bindeled mellem aktører, der ellers arbejder adskilt.

Resultatet er en større sammenhæng i talentudviklingen og et tydeligere samlet økosystem i kommunen. Samtidig har STA ikke nogen egeninteresse i at 'tiltrække talenter' til én klub eller én idræt, da akademiet ikke er forankret i én topklub, men i stedet arbejder bredt for talentudviklingen i Sønderborg Kommune. Den uvildige position vurderes at styrke tilliden blandt aktører, da det mindsker risikoen for interessekonflikter.

STA's idrætsfaglighed er en fælles ressource i kommunen

STA bidrager ifølge dem selv med en faglighed, som mange af kommunens klubber og foreninger ellers ikke har adgang til. Akademiet tilbyder ydelser til deres medlemmer, som f.eks. fysisk træning, sportspsykologi, ernæringsvejledning og koordinering af træningsmængde samt adgang til fysioterapi i STA-regi. Denne brede faglige palette gør det muligt at skabe helhedsorienterede udviklingsforløb for unge, uanset hvilken klub eller idræt de kommer fra.

I en kommune uden eliteklubber med egne talentafdelinger fungerer STA som det fælles faglige fundament, der løfter kvaliteten bredt på tværs af idrætsmiljøerne. Akademiet tilfører viden, struktur og træningskompetencer til de foreninger, der ønsker det, uanset idrætsgren og uden at være knyttet til særlige samarbejdsclubber. Den uvildige position betyder samtidig, at STA's faglige bidrag ikke ledsages af interessekonflikter; de stiller ingen krav om, at klubber "betaler tilbage" ved at sende talenter videre i bestemte retninger.

STA's indsats fungerer derfor som et åbent og fælles gode, der professionaliserer de lokale miljøer og styrker kvaliteten i kommunens samlede talentudviklingsøkosystem.

Stærke relationer til lokale aktører

STA's organisatoriske styrke har kun en reel effekt, fordi akademiet, ifølge dem selv, har etableret stærke og tillidsfulde relationer til de centrale aktører i kommunens idrætsmiljø og på Alssund-Skolen. STA arbejder tæt sammen med lokale klubber og trænere, særligt inden for håndbold og fodbold, og de oplever, at fordi de taler det samme 'idrætssprog' som de lokale foreninger, og fordi de deler de samme værdier om træning, udvikling, dygtiggørelse samt glæden ved idræt, gør det samarbejdet let og naturligt.

Samarbejdet rækker også ind i skolemiljøet og hjemmene. Interviewdata viser, at både forældre og skoleaktører oplever STA som kompetente, professionelle og tydelige i deres kommunikation og arbejdsmetoder. Akademiet beskrives som værdiskabende og let at samarbejde med, blandt andet fordi deres formål og arbejdsformer er klare og gennemskuelige. Den relationelle kvalitet, altså at forældre, lærere og trænere har tiltro til akademiet, ved hvad de står for, og ved hvad de kan forvente, skaber høj tillid og gør det let at indgå i fælles opgaver.

Tæt og velfungerende samarbejde med Alssund-Skolen

Samarbejdet med Alssund-Skolen vurderes at være en betydelig styrke. Talentklasserne og STA's kompetenceudvikling af lærerne skaber en direkte kobling mellem skole og træning, som flere af de interviewede aktører vurderer som velfungerende og af høj kvalitet. At dele af træningen ligger i skoletiden, samtidig med at STA koordinerer med moderklubber og talentklubber, gør det muligt at afstemme de unges samlede træningsmængde. Det frigør tid og overskud i deres hverdag, så idrætten kan kombineres med et almindeligt børne- og ungeliv.

STA's tilstedeværelse på tværs af arenaer, skole, klub og hjem, gør koordineringen smidig og mindsker friktion i hverdagen. Akademiet har vist evne til at indgå i skolens praksis og få samarbejdet til at fungere i daglig drift. Samtidig er samarbejdet indrettet, så skolens faglighed og folkeskolens formålsparagraf respekteres; skole og talentarbejde eksisterer side om side.

Fokus på trivsel og trygge læringsmiljøer

STA beskrives konsekvent som et miljø, hvor trivsel, motivation og tryghed er centrale elementer i arbejdet med børn og unge. Forældre og skoleaktører fremhæver, at akademiets voksne skaber stabile og tillidsfulde relationer, og at netop denne relationelle kvalitet gør, at de unge føler sig set og mødt. Trivsel prioriteres ikke som et supplement til træning, men som en forudsætning for at kunne udvikle sig, i tråd med forskningsbaserede anbefalinger.

Samtidig peger forskellige aktører på, at STA's medarbejdere besidder stærke menneskelige og pædagogiske kompetencer, som er afgørende i arbejdet med børn og unge. Faglig dygtighed inden for fysisk træning og sportspsykologi er vigtig, men i sidste ende er det

evnen til at skabe mening, relationer og tryghed, der er vigtigst. Det vurderes, at STA formår at kombinere faglighed og pædagogik på en måde, der gør træningen tilgængelig og relevant for de unge, og dette fremstår som en central styrke i akademiets arbejde.

Praksis i tråd med forskningen: skadesforebyggelse og sen specialisering

STA arbejder efter principper, som i forskningslitteraturen fremhæves for unge udøvere: sen specialisering, teknik før belastning og kontrolleret progression. I praksis betyder det systematisk fokus på grundbevægelser, motorisk kontrol og korrekt løfteteknik, før man skruer op for intensitet og eksplosivitet. Den samlede træningsmængde koordineres løbende på tværs af skole og klub, og der arbejdes aktivt med skadesforebyggelse, belastningsstyring og justeringer ved begyndende overbelastning. STA's interne opgørelser peger på, at der er meget få alvorlige skader blandt en stor gruppe udøvere; internt forklares det med den konservative progression og den helhedsorienterede tilgang. Tilgangen sigter ikke mod hurtige resultater, men mod at udvikle udøvere, der kan holde til at dyrke deres idræt over en lang karriere. Samtidig vægtes motivation, arbejdsindsats og trivsel højere end tidlige præstationsmarkører, så biologisk modenhed ikke bliver afgørende for udvælgelse. Tilsammen udgør det en praksis, der både understøtter de unges trivsel og velbefindende her og nu, men som også lægger op til vedvarende, sportslig udvikling.

Høj grad af overensstemmelse mellem STA og kommunens Idræts- og fritidspolitik

En organisatorisk styrke ved STA er den tydelige overensstemmelse mellem akademiets formål og metoder og så Sønderborg Kommunes Idræts- og Fritidspolitik 2025-2028. Når akademiets praksis og de politiske mål peger samme vej, f.eks. i relation til sammenhæng, udvikling og gode rammer for børn og unge, bliver samarbejdet mellem skole, klub og forvaltning mere smidigt, fordi mål, begreber og prioriteringer er fælles. STA italesættes som en naturlig medspiller i kommunens talentindsats. På den måde falder STA's vækst og visioner sammen med et opportunt politisk miljø, og det må alt andet lige betyde, at der er må være en velvilje overfor at løse STA's strukturelle og økonomiske udfordringer.

Talentakademiets udfordringer og potentielle udviklingsmuligheder

Selvom STA bidrager med væsentlige styrker og værdier til Sønderborgs talentmiljø, viser evalueringen også en række strukturelle og organisatoriske udfordringer, som påvirker akademiets muligheder for at udvikle sig i takt med efterspørgslen og de nationale tendenser på området. Disse udfordringer rummer samtidig potentialer for justering og videreudvikling af STA's rolle i det lokale og regionale talentøkosystem. Nedenfor præsenteres de centrale udfordringer og de mulige overvejelser, der kan bringes med i den fremadrettede udvikling.

Ressourcer, kapacitet og organisering

STA løfter i dag en opgaveportefølje, der er vokset både gennem eksterne forventninger og især i kraft af egne ambitioner, men foreningen råder over begrænsede personalemæssige og økonomiske ressourcer. Arbejdet varetages primært af en lille, projektorganiseret stab med en kombination af fuldtids- og deltidsansættelser på tværs af mange projekter og

arbejdspladser, hvilket medfører et betydeligt tidsforbrug på administration, koordinering og projektstyring.

Som en uafhængig forening har STA en fleksibel arbejdsform, men også en sårbar økonomisk struktur. Finansieringen er kortsigtet og ofte afhængig af tilskud og aftaler. Den lille driftsramme gør det vanskeligt at absorbere udsving og skabe kontinuitet, og der opstår et grundlæggende paradoks mellem ønsket om stabilitet og ønsket om uafhængighed. Samlet set er akademiets største udfordringerne primært strukturelle og handler om ressourcer, kapacitet og organisering.

STA ønsker selv, at der etableres en flerårig finansieringsmodel, hvilket ville skabe større økonomisk stabilitet. Foreningsmodellens fleksibilitet kunne også suppleres med mere formelle og langsigtede samarbejdsaftaler eller partnerskaber, som kan styrke robustheden og forudsigeligheden uden at mindske STA's uafhængighed.

Samarbejdet med Alssund-Skolen som et succesparadoks

Talentklasserne på Alssund-Skolen er blevet en succes og tiltrækker et stigende antal elever. Men succesen skaber samtidig et økonomisk paradoks for STA: Eleverne modtager både deres fysiske træning og dele af deres samlede, idrætsspecifikke træning som en del af skoletilbuddet og betaler derfor ikke kontingent. Det betyder, at jo flere unge, der vælger at gå i talentklasser, desto større bliver STA's strukturelle indtægtstab, samtidig med at organisationens arbejdsmængde på skolen vokser. På den måde udhules STA's økonomi af den samme indsats, der ellers bredt set opfattes som en succes.

Man kunne overveje, om STA bør kompenseres økonomisk for elever i talentklasserne, for eksempel via en elevrelateret refusion, en særskilt samarbejdsaftale med skolen eller en regulering af driftstilskuddet. Uanset hvad, vil det være hensigtsmæssigt at sikre, at foreningen ikke straffes økonomisk for at have et velfungerende samarbejde med folkeskolen.

Brede vedtægtsformulering giver stort fortolkningsrum

STA's vedtægter er bredt formuleret med ambitioner om at skabe gode rammer, motiverende talentmiljøer og sammenhæng på tværs af aktører. Selvom fleksibiliteten kan være en styrke, giver vedtægterne ingen tydelig afgrænsning af opgaver, succeskriterier eller ressourceforbrug. Det betyder, at STA selv må vurdere, hvilke opgaver der kan løftes inden for de eksisterende rammer, og hvor grænsen går for indsatsen. De åbne formuleringer skaber samtidig et betydeligt fortolkningsrum, hvor aktører kan forstå formål og forventninger forskelligt. Dermed kan STA's egen tolkning af vedtægterne afvige fra foreningers, samarbejdspartneres eller kommunens opfattelse, hvilket kan skabe uklarhed om mandat, og om hvor STA's rolle begynder og slutter.

Man kunne overveje at supplere de brede vedtægter med tydeligere rammer for opgaver, mål og prioriteringsprincipper. Det vil formentlig skabe en mere fælles forståelse af STA's rolle, styrke sammenhængen mellem ambitioner og midler og give organisationen et mere stabilt udgangspunkt for deres arbejde.

Idans erfaringer fra andre lignende cases er, at det er vigtigt at være enormt konkrete omkring aftaler meget tidligt i samarbejdsforløb. Hvis der indgås en aftale med brede formuleringer, som eksempelvis at 'kommunen stiller passende faciliteter til rådighed', kan man være sikker på, at der på et tidspunkt opstår uenighed om, hvad 'passende faciliteter' er.

Hurtig vækst og risiko for kvalitetstab

STA har på få år tredoblet antallet af unge i deres tilbud fra ca. 60 til 180. Væksten lægger pres på trænerkapacitet, planlægning og fysiske rammer, særligt ved morgentræningerne på Alssund-Skolen, hvor udstyr, gulvplads og deltagerantal pr. session er udfordrende. Større og mere niveaumæssigt blandede grupper øger samtidig risikoen for faldende træningskvalitet, hvis ikke de organisatoriske og faglige rammer udvikles tilsvarende.

Det kan derfor være relevant midlertidigt at bremse væksten og konsolidere, så kvalitet frem for medlemstal styrer udviklingen. En mere decentral model med træning i lokale klubber eller samarbejde med eksterne fagpersoner f.eks. fysioterapeuter kan aflaste kapaciteten uden tilsvarende udvidelse af STA's egen stab. Udfordringen er velkendt fra organisationslitteraturen, hvor kapacitetsudvidelser ofte sker i spring ("lumpy" investeringer).

Manglende rød tråd til ungdomsuddannelser og oplevelsen af efterskoleåret som et brud

Sammenhængen mellem folkeskolen, efterskoleåret og ungdomsuddannelserne fremstår i dag svag. STA er primært forankret i folkeskolen, mens samarbejdet med ungdomsuddannelserne er sporadisk. Det betyder, at talentforløb ofte fragmenteres netop i de år, hvor de unge har størst behov for en samlet og koordineret udviklingslinje. Efterskoleåret opleves desuden som et brud i talentrejsen, fordi årgange spredes, og træningsmiljøer opløses.

Ungdomsuddannelserne har hver deres talenttilbud og koordinatore, hvilket udefra set synes at skabe parallelle og måske konkurrerende strukturer. De unge møder derfor forskellige logikker og rammer, og der etableres ikke nødvendigvis en sammenhængende overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse. Da både efterskoler og ungdomsuddannelser er selvejende, kan kommunen ikke regulere samarbejdet direkte, hvilket gør fælles standarder og langsigtet koordinering vanskelig.

På den baggrund kan det være relevant at styrke og formalisere samarbejdet mellem ungdomsuddannelserne samt tænke efterskoleåret ind som en integreret del af talentforløbet – som en form for "udviklingspraktik", hvor de unge bevarer tilknytningen til deres hjemlige miljø (Bilberg, 2024).

Værdier under pres: At balancere sportens logikker

STA's værdier bygger på sen specialisering, fællestræning og et langsigtet syn på talentudvikling. Men succes bringer også nye krav med sig. Når flere unge søger mod STA, og når optag i talentklasser og samarbejder vokser, opstår der et pres mod øget selektion, tydeligere prioriteringer og større fokus på resultater. Dette afspejler de konkurrenceorienterede logikker, der ofte præger idrætsmiljøer: konkurrencen om talenter, forventninger om at 'vælge tidligt' og begrænsede ressourcer, som kræver hårdere prioriteringer mellem

målgrupper. Over tid kan disse mekanismer udfordre STA's holistiske grundprincipper og risikere at trække foreningen i en mere præstations- og konkurrenceorienteret retning.

Det kunne overvejes at formulere tydelige principper for vækst, selektion og prioritering, så STA's værdier, som fællesskab, langsigtet udvikling og sen specialisering, fastholdes, også når efterspørgslen stiger. Det kan gøre det tydeligere for alle aktører, hvordan STA bevarer sin identitet i håndteringen af det strukturelle pres, der er fulgt med deres vækst.

Bredde, elite og nye bevægelser i Idrætsdanmark

I disse år trækker udviklingen i Idrætsdanmark i flere retninger samtidig. På tværs af aktører er der bred enighed om, at børn skal møde idræt gennem leg, trivsel og solide fællesskaber, og at specialisering bør udskydes. Team Danmark og specialforbundene er enige i dette, men understreger samtidig, at når unge når puberteten, er det relevant med mere målrettede talent- og elitetræningsmiljøer, så atleterne kan udvikle sig og matche de stigende krav i international konkurrence.

Det er dog også især i disse år, at der ses et stort frafald i foreningsidrætten. Forskningen viser, at mange stopper i idrætsforeninger, når de oplever, at træningsmængde, selektion og krav øges, når de oplever, at deres fællesskaber splittes op, og når de oplever, at idrætten mister sit sociale og legende udgangspunkt. Derfor arbejder DIF, DGI og flere store forbund på at udvikle foreningstilbud til denne målgruppe, uden præstationsfokus, uden udvælgelser og rangeringer, men med vægt på fleksibel deltagelse, motion og bevægelsesglæde.

Det er altså en dynamik, der er på spil i lang tid før, at de unge når en alder, hvor nogle vælger at dyrke deres idræt mere dedikeret. Det skaber et grundlæggende spændingsfelt mellem en klassisk pyramidelogik (bredde i bunden, elite i toppen) og en nyere deltagelseslogik, hvor målet er, at idrætten skal være relevant, sjov og tilgængelig for så mange som muligt, så længe som muligt.

I den kontekst kan det være en udfordring at drive et talentakademi, som - selv med en holistisk tilgang - arbejder struktureret med progression og dedikation i et lokalt miljø, hvor flere foreninger ikke nødvendigvis efterspørger mere talentudvikling, men derimod prioriterer leg, lavere intensitet og færre krav.

For Sønderborg Kommune kan der samtidig opstå et strategisk paradoks: Man ønsker at styrke talentarbejdet, men foreningerne er frie, og nogle kan helt legitimt vælge at bevæge sig i retning af at skabe præstationsfrie miljøer, der vægter fællesskab, variation og trivsel over målrettede talentforløb. Dette vil nemlig være i tråd med de nationale tendenser og faktisk også kommunens egen idræts- og fritidspolitik, hvor et indsatsområde netop er ønsket om at engagere og fastholde flere i idræts- og foreningslivet.

I et idrætslandskab i bevægelse kræver det både opmærksomhed på de nationale tendenser og en klar kommunikation af, hvordan STA kan understøtte foreningernes egne mål,

uanset hvilken retning disse bevæger sig i, hvilket er essentielt, hvis STA ønsker at være et naturligt og relevant omdrejningspunkt for Sønderborgs foreninger.

Fremadrettede perspektiver og mulige veje frem

Evalueringen peger samlet set på, at STA står et sted, hvor vækst, efterspørgsel og større samarbejdsflader har skabt et momentum, men hvor de strukturelle rammer ikke er fulgt med i samme tempo. De næste år kræver derfor, at der skal træffes valg om retning, rolle og ambitionsniveau.

Centrale fokusområder

Længere nede vil der blive opridset tre forskellige scenarier, som kan være mulige veje frem, men uanset hvilken retning der arbejdes videre i, viser evalueringen, at der bør skabes afklaring omkring eller arbejdes på følgende elementer, såfremt man ønsker at fremme kommunens talentarbejde:

- Der skal findes en løsning på succesparadokset på Alssund-Skolen, så de talentklasser, der drives i samarbejde med STA, ikke udhuler STA's økonomi - det er ganske enkelt ikke bæredygtigt.
- Der bør arbejdes på at styrke talent-samarbejdet med og mellem ungdomsuddannelserne. Det er vigtigt at have sammenhængende setup, der understøtter de unges talentrejse fra folkeskole til ungdomsuddannelse.
- Det kunne overvejes at få formuleret en fælles, kommunal ramme for talentudvikling, så formål, prioriteringer og forventninger er klart afstemt på tværs af aktører. Det vil skabe tydelighed om roller og ansvar og sikre en fælles operationalisering af f.eks. STA's vedtægter og kommunens idræts- og fritidspolitik.
- Det bør overvejes, gerne i samarbejde med de andre, sønderjyske kommuner, om der skal være en form for rollefordelingen, så alle kommuner ikke arbejder mod at have fulde talent-setups.

Nedenfor præsenteres tre mulige veje frem, som hver adresserer udfordringerne forskelligt. Man skal ikke forstå det som tre opdeltede og afgrænsede scenarier, der udelukker hinanden, men nærmere som tre nedslag på en form for kontinuum.

A) Konsolider det, I allerede har - fokusér på kvalitet og bæredygtighed

I dette scenarie prioriteres stabilitet og kvalitet frem for yderligere vækst, og det er derfor relevant, hvis man ønsker at fastholde det nuværende niveau med den kvalitet og organisatoriske robusthed, der allerede eksisterer. Kommunen og STA arbejder på:

- at bremse væksten midlertidigt og i stedet fokusere på at få styrket kvaliteten i det der allerede er
- at afklare den samlede opgaveportefølje - afklar hvad der egentligt er kapacitet til og tag måske nogle til- og fravalg
- at sikre en flerårig finansieringsmodel, der matcher de eksisterende opgaver

- at stabilisere samarbejdet med Alssund-Skolen gennem kompensation eller økonomiske aftaler.

B) Kontrolleret vækst gennem målrettet udvikling og partnerskaber

I dette scenarie skal der findes en form for balance mellem ambitioner og kapacitet. Her vægtes udvikling, men i afgrænsede områder, så kapaciteten kan følge med. Det kan indebære:

- at STA udbygger eller fokuserer på enkelte træningsspor eller idrætsgrene
- at træningen decentraliseres ud til lokale klubber eller satellitmiljøer, og at eksterne fagpersoner (for eksempel fysioterapeuter) købes ind til at levere dele af træningen. STA benytter sig allerede af deltidsansættelser. Erfaringen er, at det giver mening i de afgrænsede opgaver (eksempelvis fysioterapeutisk behandling), mens det kan være problematisk i andre opgaver, hvor der i højere grad ønskes forpligtigelse, ejerskab og kontinuitet (eksempelvis trænerrollen).

C) Udvidet mandat - en egentlig strategisk satsning

I dette scenarie gives STA et stærkere og mere formelt mandat som kommunens centrale talentaktør, hvilket kunne være aktuelt, hvis kommunen ønsker at positionere sig yderligere som en egentlig elitesportsaktør. Det kunne for eksempel indebære:

- et betydeligt kapacitetsløft, når vi snakker ressourcer, finansiering og personale
- klare flerårige samarbejdsaftaler med skoler, klubber og ungdomsuddannelser, der med fordel kan knytte an til nationale strategier fra specialforbundene
- et tydeligt og finansieret mandat i det sønderjyske, regionale samarbejde
- tydeligere målsætninger og dokumentation af progression, koordinering og effekt.

Afsluttende kommentar

Evalueringen viser, at Sønderborg Talentakademi indtager en særskilt position i kommunens idræts- og talentlandskab. STA varetager en opgave, der skaber værdi for de unge, der søger et lokalt, fagligt stærkt og helhedsorienteret udviklingsmiljø. Akademiet kendetegnes af høj faglig dedikation, klare værdier og en ambition om at skabe bæredygtige talentforløb baseret på trivsel, sen specialisering og fællesskab.

Samtidig står STA i et succesparadoks: Vækst, efterspørgsel og flere samarbejdsflader har øget relevansen, men presser økonomi, kapacitet og organisering. Væksten har overhalet rammerne, og der er behov for politiske afklaringer om talentudviklingens rolle, samt hvilket mandat og hvilke rammer STA fremadrettet skal arbejde under.

Uanset hvilken retning der vælges, vil det være gavnligt at fastholde STA's grundlæggende og meget sympatiske værdier. Det er i sig selv usædvanligt at have en uafhængig aktør, der varetager talentarbejdet med de unges interesser i centrum i en sportsverden, hvor økonomi, selektion og resultater ofte dominerer, og hvor krav og forventninger skærpes for en stadigt tidligere aldersgruppe.

Litteraturliste

- Barth, M., Güllich, A., Macnamara, B. N., & Hambrick, D. Z. (2022). Predictors of Junior Versus Senior Elite Performance are Opposite: A Systematic Review and Meta-Analysis of Participation Patterns. In *Sports Medicine* (Vol. 52, Number 6, pp. 1399–1416). Springer Science and Business Media Deutschland GmbH. <https://doi.org/10.1007/s40279-021-01625-4>
- Bilberg, L. (2024) Hjem fra Efterskole – hvad så? Foreningstilknytning, frivillighed og idrætsdeltagelse blandt unge, der kommer hjem fra Efterskole. *Notat. Videnscenter for Folkeoplysning, Aarhus.*
- Børns Vilkår (2025). Børns fritidsliv. Aktiviteter og fællesskaber i 4. og 7. klasse. Ansvarshavende redaktør: Signe Korsgaard
- Feigley, Dr. D. A. (2020). Early Specialization in Youth Sports Deciding What’s Best for Your Child. In *American Orthopedic Society of Sports Medicine* (Vol. 3, Number 1).
- Güllich, A., & Barth, M. (2024). Effects of Early Talent Promotion on Junior and Senior Performance: A Systematic Review and Meta-Analysis. In *Sports Medicine* (Vol. 54, Number 3, pp. 697–710). Springer Science and Business Media Deutschland GmbH. <https://doi.org/10.1007/s40279-023-01957-3>
- Henriksen, K., & Stambulova, N. (2023). The social environment of talent development in youth sport. In *Frontiers in Sports and Active Living* (Vol. 5). Frontiers Media S.A.
- Kristoffersen, Venzel og Storm (2024), *Idrætsforskere: Her er vores bud på, hvorfor elitetræning finder sted i børnemiljøer.* Debatindlæg i Idrætsmonitor - 15. april. Af Kristoffer Henriksen, Nicklas Stott Venzel, Louise Kamuk Storm
- Knudstrup, A. H. (2024). *Opgør med børneidrættens fokus på resultater kan kræve helt nye rammer.* <https://idraetsmonitor.dk/nyheder/art9873876/Opg%C3%B8r-med-b%C3%B8rneidr%C3%A6ttens-fokus-p%C3%A5-resultater-kan-kr%C3%A6ve-helt-nye-rammer>
- Michael Normand, J., Wolfe, A., & Peak, K. (2017). A Review of Early Sport Specialization in Relation to the Development of a Young Athlete. *International Journal of Kinesiology and Sports Science*, 5(2), 37. <https://doi.org/10.7575/aiac.ijkss.v.5n.2p.37>
- Myer, G. D., Jayanthi, N., Difiori, J. P., Faigenbaum, A. D., Kiefer, A. W., Logerstedt, D., & Micheli, L. J. (2015). Sport Specialization, Part I: Does Early Sports Specialization Increase Negative Outcomes and Reduce the Opportunity for Success in Young Athletes? *Sports Health*, 7(5), 437–442.
- Nielsen, G., Wikman, J., Bentsen, P., Elsborg, P. (2024) Det gode idrætsmiljø for unge. En kohorteundersøgelse af forhold i danske idrætsforeninger som fremmer unges trivsel i og fortsættelse med idræt. Institut for idræt og ernæring, Københavns Universitet og Center for klinisk forskning og forebyggelse, Bispebjerg og Frederiksberg hospital.
- Petersen, F. (2024). Ændringer i danskernes idrætsvaner over tid. Danskernes motions- og sportsvaner: Et nationalt panel. *Idrættens Analyseinstitut*. ISBN 978-87-94468-28-2 (pdf)
- Thurber, L., Kantowitz, D. E., Wang, K. C., Jayanthi, N., & Colvin, A. (2026). Early Sport Specialization and Intense Training in Junior Tennis Players: A Sport-Specific Review. In *Sports Health* (Vol. 18, Number 1, pp. 67–72). SAGE Publications Inc.
- Toftgård, N. A., Eske, M., Munch, A. H. (2024). Trivselsfremmende elementer for børn og unge i foreningsidrætten. Et litteraturstudie. *Idrættens Analyseinstitut*. ISBN 978-87-94468-21-3 (pdf)

Bilag 1: Metode og datagrundlag

Evalueringen af Sønderborg Talentakademi bygger på en kombination af grundig desk research, sammenligninger med andre elite- og talentsatsninger samt kvalitative interviews med centrale aktører. Formålet er at kunne evaluere STA med afsæt i både subjektive erfaringer og objektive forhold.

Interviews

I forbindelse med dataindsamlingen er der gennemført otte interviews med nøgleaktører, der enten gennem deres arbejde eller som forældre har tæt kontakt til STA's praksis. Interviewene blev gennemført i januar og februar 2026, varede mellem 30 og 90 minutter og er efterfølgende autotransskriberet i Microsoft Teams. Der er interviewet to ansatte i STA, to ansatte fra Alssund-Skolen, to forældre til STA-medlemmer, én medarbejder fra Made in Sønderjylland og én fra Team Danmark.

Interviewene giver indblik i, hvordan akademiet fungerer og er struktureret, hvordan aktører oplever samarbejdet, og hvordan STA's vision, filosofi og udfordringer forstås af dem, der står tæt på akademiet.

Samtidig indebærer interviewmetoden en risiko for skævhed, da data er selvrapporteret og kan være påvirket af informanternes relation til STA og deres forventninger til evalueringen. Derfor suppleres interviewene med omfattende desk research for at indhente andre perspektiver og skabe en mere balanceret vurdering.

Desk research

Desk research består af tre elementer: en kortlægning af danske talentakademier, indsamling af relevant forskningslitteratur og gennemgang af kommunale dokumenter og tilsendt data fra Sønderborg Kommune. Kombinationen af disse kilder styrker evalueringen metodisk, fordi interviewdata understøttes af forskningsartikler, objektive tal for foreningsmedlemskaber og systematiske komparationer med andre talentmiljøer.

Kortlægning af elite- og talentsatsninger i danske kommuner

Kortlægningen tog udgangspunkt i Team Danmarks 21 elitekommuner og blev derefter udvidet til samtlige danske kommuner gennem systematiske internetsøgninger med søgeord som 'elite', 'talentakademi' og 'talentcenter'.

I alt blev 29 talentakademier eller lignende satsninger identificeret, herunder STA. For hver satsning blev der via referater, hjemmesider, telefonopkald og mailkorrespondancer indsamlet data om organisering, kontingentsatser, boligmuligheder og omfanget af kommunal støtte.

Det er væsentligt at bemærke, at kortlægningen kun måler den *direkte* kommunale støtte til talentakademierne. Den afdækker ikke kommunernes samlede investering i talentudvikling, som ofte også sker via klubber, faciliteter og foreningstilskud. Et lavt kommunalt

driftstilskud til et akademi er derfor ikke nødvendigvis udtryk for lav samlet kommunal støtte, men giver primært indblik i akademiets egen økonomi og vilkår.

Forskningslitteratur om talentudvikling

Litteratursøgningen har fokuseret på internationale metastudier og danske studier om talentudviklingsmiljøer. Søgedatabaserne har været Google Scholar, Springer og PubMed. Der er lagt vægt på nyere artikler (primært udgivet inden for de seneste fem år, ældste fra 2013) med fokus på miljøopbygning og unge menneskers udviklingsbetingelser.

Humanfysiologiske studier om f.eks. skadesforebyggelse er udeladt, da fokus har været på miljø og udviklingskontekster. Internationale studier, særligt de amerikanske, indgår med forbehold, da deres idræts- og foreningskultur adskiller sig fra den danske. Mange af resultaterne (f.eks. om alsidig træning og betydningen af flere sportsgrene) vurderes dog stadig relevante for STA's praksis.

Med støtte fra AI-analyse er litteraturen anvendt til at identificere centrale problemstillinger og evidensbaserede anbefalinger, som STA's tilgang kan holdes op imod.

Gennemgang af kommunale dokumenter og referater

Evalueringen omfatter også materiale tilsendt af Sønderborg Kommune om STA's medlemsvækst og økonomi samt gennemgang af politiske referater fra 2024–2026. Målet var at finde yderligere information om STA's rolle i kommunale beslutninger. Referaterne indeholdt dog kun begrænset relevant information.

Styrker og svagheder ved metoden

Evalueringen anvender metodisk triangulering: desk research, nationale komparationer, kommunale dokumenter og kvalitative interviews. Denne kombination øger troværdigheden og gør det muligt at forstå STA's praksis både indefra (gennem aktørernes oplevelser) og udefra (gennem forskning og nationale sammenligninger). Litteraturen giver et forskningsbaseret referencepunkt, mens kortlægningen af danske talentakademier skaber et objektivt grundlag for at vurdere STA's placering i det nationale landskab. Interviewdata bidrager med nuancer, der ikke kan findes i statistiske kilder.

Metoden rummer også svagheder. Interviewene er gennemført med et lavt antal informanter, som alle har en relation til STA og kan have interesse i evalueringens udfald. Det kan give en risiko for positiv bias og mangel på kritiske modstemmer. Kortlægningen af kommunale tilskud beskriver kun den direkte økonomiske støtte til talentakademierne og afspejler ikke den samlede kommunale investering i talentudvikling, hvilket begrænser datagrundlagets fuldstændighed. Litteraturen er delvist international og ikke altid direkte overførbart til dansk kontekst. Disse forhold betyder, at resultaterne skal fortolkes med opmærksomhed på datakildernes begrænsninger.

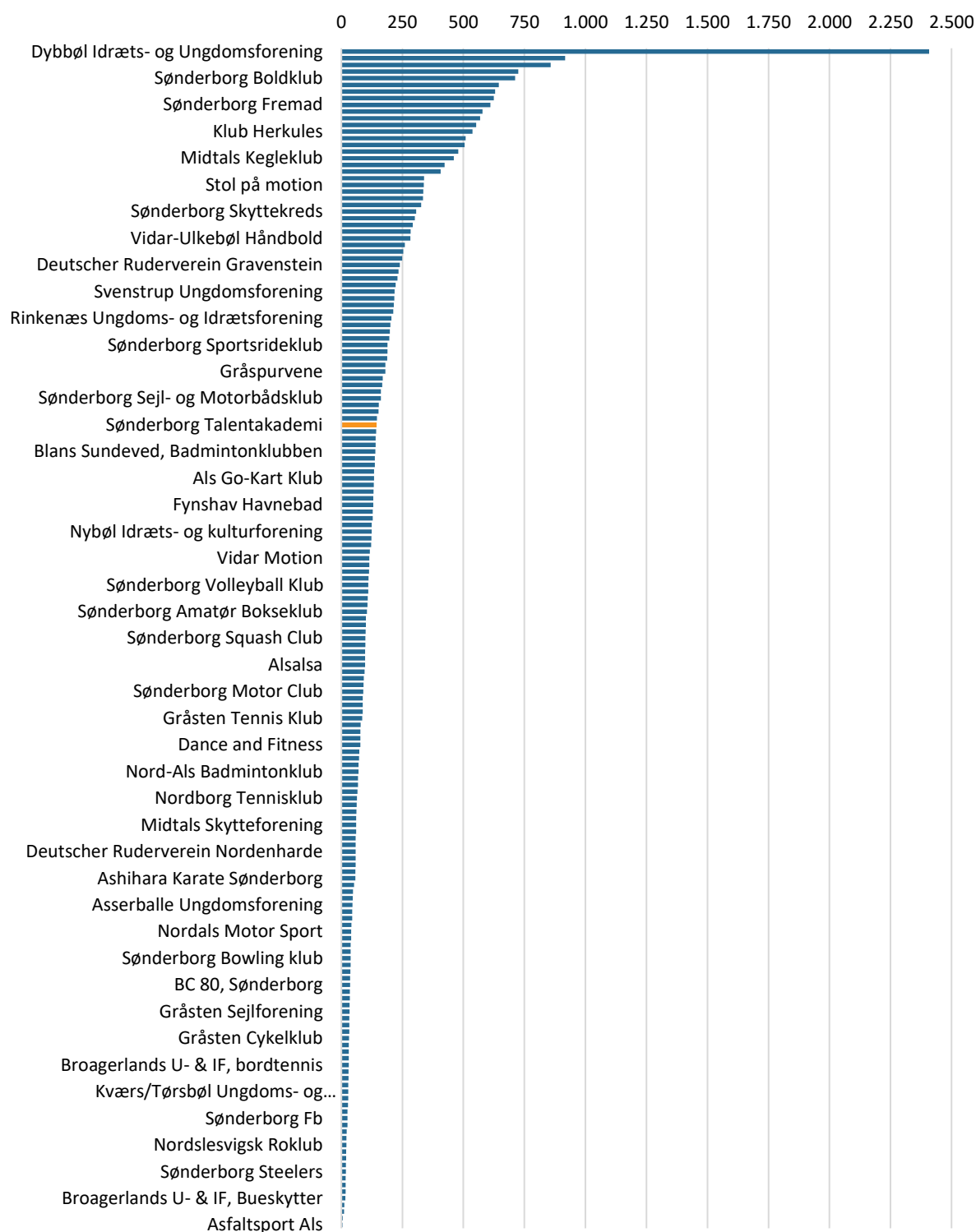
Hvad evalueringen kan konkludere, og hvad der ligger uden for dens rækkevidde

Evalueringen kan belyse, hvordan STA er organiseret, hvordan akademiets arbejde opleves af centrale aktører, og hvordan STA's tilgang og struktur placerer sig i forhold til forskningsbaserede anbefalinger og andre talentakademier. Den kan identificere akademiets styrker og udfordringer, afdække samarbejds- og organisationsforhold samt give indblik i STA's rolle i det lokale talentøkosystem.

Derimod kan evalueringen ikke sige noget om STA's langsigtede effekter. Der findes ingen systematiske data om, hvorvidt STA-medlemmer opnår elitekarrierer, om de udvikler særlige værdier, om STA fastholder familier i kommunen, eller om unge senere vender tilbage som ressourcestærke borgere. Evalueringen kan heller ikke dokumentere kausale sammenhænge mellem STA's arbejde og bredere idrætslige eller demografiske udviklinger i kommunen, altså om elite skaber bredde. Interviewpersonernes udsagn giver indblik i erfaringer og holdninger, men udgør ikke målbare resultater. Evalueringen kan derfor beskrive praksis, strukturer og oplevet værdi, men ikke dokumentere outcome-effekter, der ligger uden for det tilgængelige datagrundlag.

Bilag 2: Foreninger i Sønderborg Kommune

Figur 3: Oversigt over antallet af medlemmer i alle kommunens foreninger i 2024:

Figuren bygger på indberettede medlemstal fra 2024 – hentet via Idrætten-i-tal.dk. Alle foreninger er repræsenteret via en bjælke, men det er kun hver fjerde forening der fremgår med navn, grundet pladsproblemer.

Bilag 3: Oversigt over kommunale elite- og talentsatsninger

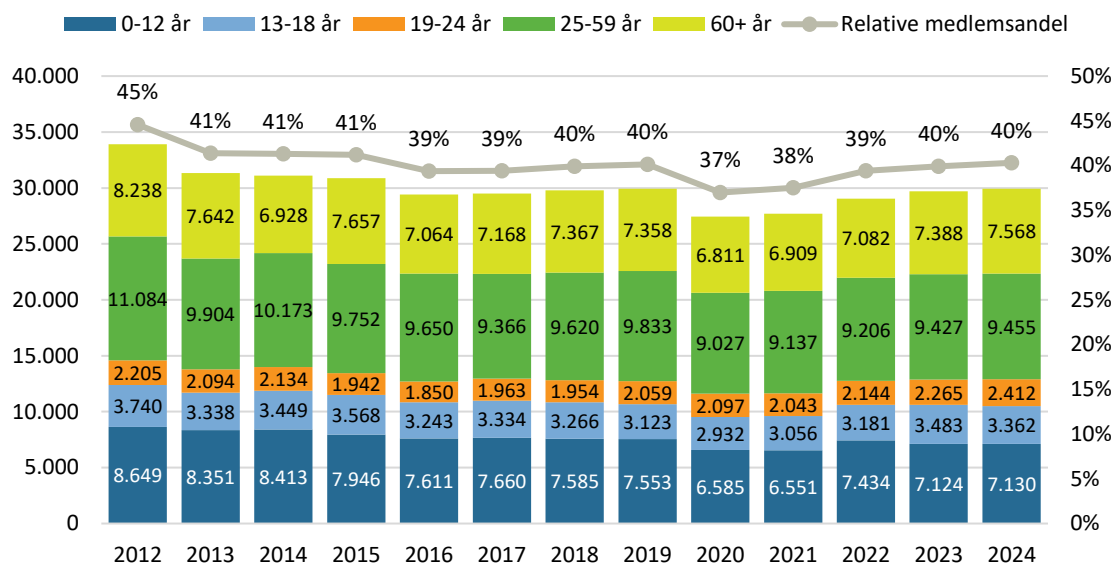
Talentakademi	Gennemsnitlig, årligt, kommunalt tilskud*	Kontingent (pr. måned)	Kommune med Team Danmark aftale?	Organisering
Ballerup Talent og Elite	0,62 mio. kr.	0 kr.	Ja	Forankret i kommunens Kultur- og Fritidsudvalg
Talent Billund	1,6 mio. kr.	330-1200 kr.	Nej	Fond (Samarbejde med Billund Kommune)
Eliteidræt Esbjerg	1,3 mio. kr.	400 kr. (for ungdomsuddannelser)	Ja	Nedsat af kommunen
Fredericia Eliteidræt	1,7 mio. kr.	0 kr.	Ja	Forankret i kommunens Kultur- og Idrætsudvalg
Talent- og Eliteidræt Gentofte	2,5 mio. kr.	0 kr.	Ja	Forankret i kommunens Kultur-, Unge- og Fritidsforvaltning
TalentCenter Haderslev	2,7 mio. kr.	0 kr.	Ja	Forankret i kommunens Idræt og Fritid
Helsingør Eliteidræts Akademi	2,365 mio. kr.	2000 kr. (engangsbeløb)	Ja	Forankret i kommunens Eliteidrætsudvalg
Talent Herning	2,5 mio. kr.	0 kr.	Ja	Forankret i kommunens Kultur- og Fritidsafdeling
Hillerød Eliteidræt	X	x	Nej	Organiseret som fond
Elitesport Holstebro	2,8 mio. kr.	0 kr.	Ja	Forankret i kommunens Kultur- og Fritidsforvaltning
Elitesport Horsens	1,55 mio. kr.	160-750 kr. (for ungdomsuddannelser)	Ja	Forankret under kommunens Kultur- og Fritidsudvalg
Ikast-Brande	2,5 mio. kr. (fra 2026)	x	Ja (fra feb. 2026)	Forankret under kommunens Børne-, Kultur- og Fritidsudvalg
Kolding Talent	1,825 mio. kr.	160-320 kr.	Ja	Forankret i kommunens Fritid og Idrætsforvaltning
Team Copenhagen Eliteidrætsakademi (København)	7 mio. kr.	0 kr.	Nej	Selvejende institution knyttet til Københavns Kommunes sekretariat for arbejdet med talent- og eliteidræt, som er forankret i Kultur- og Fritidsforvaltningen.
Odense Talentudvikling	1,15 mio. kr.	0 kr.	Ja	Forankret i kommunens By- og Kulturforvaltning.
Randers Talent og Elite	2,45 mio. kr.	0 kr. (dog betaling for morgen- træning til	Ja	Forankret i kommunens Kultur og Fritidsafdeling.

		klubber) 440 kr. (For ungdomsuddannelse)		
Talentakademiet Ringkøbing Skjern	X	1150 kr.	Nej	Muligvis et samarbejde mellem Ringkøbing-Skjern kommune og Skjern Håndbold.
Idræts- og Kulturakademi Ringsted	0,504 mio. kr.	400-800 kr.	Nej	Selvejende non-profit med samarbejdsaftale med kommunen.
Eliteidræt Roskilde	3,1 mio. kr.	330 kr. (For ungdomsuddannelse)	Ja	Nedsat af kommunens Kultur- og Idrætsudvalg.
EliteAkademiet Silkeborg	1,125 mio. kr.	130-380 kr. (Gratis for topatleter)	Ja	Forening udpeget af Silkeborg kommune.
Skive Eliteidræt	2 mio. kr.	65 kr. (For ungdomsuddannelser)	Ja	Forankret i kommunens Kultur- og Fritidsudvalg.
Slagelse Talent og Elite	2,64 mio. kr.	125 kr.	Nej	Forankret i kommunens Kultur og Fritidsudvalg.
Svendborg Elite	1 mio. kr.	750 kr. + engangsbeløb på 1000-2500 kr. (For ungdomsuddannelse)	Ja	Forankret i kommunens Kultur- og Fritidsudvalg
Sønderborg Talentakademi	0,55 mio. kr.	Udfyld	Nej	Forening
Talent og Elite Thisted	1,7 mio. kr.	0 kr.	Ja	Forankret i kommunens Sundheds-, Kultur- og Fritidsudvalg.
EliteVejle	1,57 mio. kr.	0 kr.	Nej	Forankret i kommunens Kultur- og Idrætsudvalg
Viborg Elite	2,3 mio. kr.	0 kr.	Ja	Forankret i kommunen
Elite Aabenraa Elite Aabenraa Akademiet	1,987 mio. kr.	160 kr.	Nej	Forankret i kommunens fritidsforvaltning
Elitesport Aalborg	4,4 mio. kr.	0 kr.	Ja	Forankret i kommunen
Elite Sports Akademi Aarhus	3,3 mio. kr.	375 kr. (For ungdomsuddannelse)	Ja	Forankret i kommunens Kultur og Borgerservice ved fonden Eliteidræt Aarhus.

Tabellen viser 1) hvor stort et tilskudde forskellige kommuner giver til elite- og talentsatsningerne i 2025. Hvis bevillingerne er flerårige og løber hen over 2025, er det omregnet til den gennemsnitlige årlige støtte. Det har ikke været muligt at opgøre størrelsen på støtten til talentarbejdet i Hillerød Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune. 2) Medlemskontingent omregnet til pr. måned for at være medlem af de forskellige talentakademier (eks. kontingent til klub og eventuel bolig- og madordning). Hvis der er tale om en engangsbeløb, er det markeret i tabellen, ligesom hvis kontingentet kun gør sig gældende for en bestemt aldersgruppe. Det har ikke været muligt at finde eventuelt kontingent i Hillerød Kommune 3) Hvorvidt kommunen har en aktiv samarbejdsaftale med Team Danmark. 4) Hvordan programmerne er organiseret. I rapporten fremgår de metodiske forbehold omkring indsamlingen.

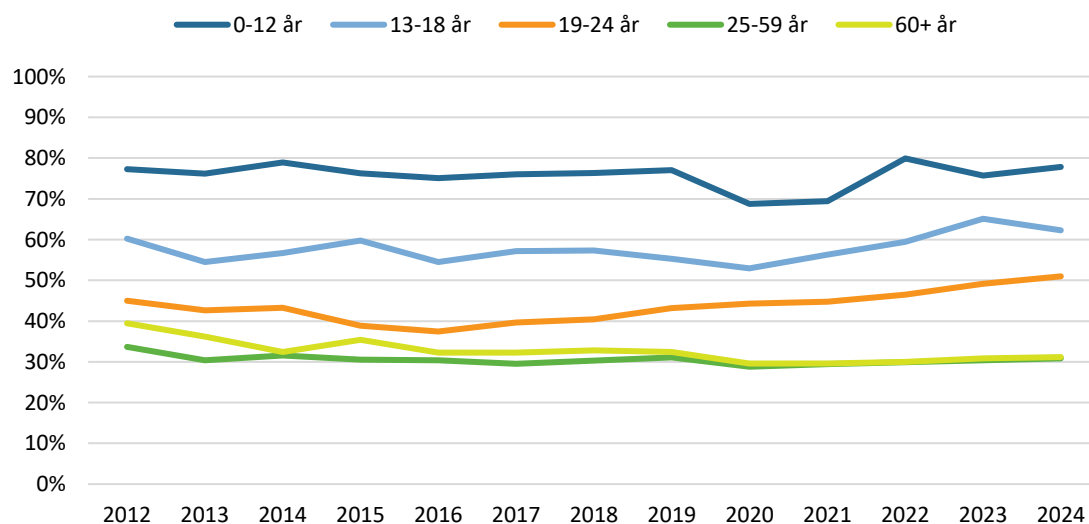
Bilag 4: Medlemsudvikling i Sønderborg Kommune

Figur 3: Udviklingen i antallet af medlemskaber under DIF og DGI, samt den relative medlemsandel for år 2012-2024

Figuren bygger på medlemstal hentet fra Idrætten-i-tal.dk, og befolkningstal fra Danmarks Statistik FOLK1A. Den relative medlemsandel (pct.) viser antallet af medlemskaber under DIF og DGI, sat i forhold til antallet af borgere i kommunen.

Figur 4: Oversigt over udviklingen i den relative medlemsandel fordelt på aldersgrupper, fra 2012-2024

Figuren bygger på medlemstal hentet fra Idrætten-i-tal.dk, og befolkningstal fra Danmarks Statistik FOLK1A. Den relative medlemsandel (pct.) viser antallet af medlemskaber under DIF og DGI, sat i forhold til antallet af borgere i givne aldersgrupper i kommunen. Det siger derfor ikke noget om hvor stor en andel af borgerne der faktisk er aktive, da en borger godt kan have flere medlemskaber.

